

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ

Rozvoj podnikatelského prostředí Zlínského kraje

Development of Business Environment in Zlín Region

Student: Bc. Ivana Pořická

Vedoucí diplomové práce: Ing. Hana Štverková, Ph.D.

Ostrava 2011

zadání

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne 29. 4. 2011

podpis

„Děkuji Ing. Haně Štverkové, Ph.D. za metodické vedení a odbornou pomoc při tvorbě mé diplomové práce.“

Obsah

1 Úvod	8
2 Teoreticko-metodologická část	10
2.1 Základní pojmy týkající se podnikání	10
2.2 Podnikatelské prostředí	12
2.2.1 Typologie podnikatelského prostředí	14
2.2.2 Nositelé podnikatelského prostředí	15
2.3 Podpora podnikání.....	16
2.3.1 Subjekty podpory podnikání.....	17
2.3.2 Finanční programy.....	21
2.4 Bariéry podnikání	26
2.5 Metody	27
2.5.1 Pasportizace.....	27
2.5.2 Monitoring.....	28
2.5.3 Marketingový výzkum – průzkum podnikatelského prostředí	29
2.5.4 PESTLE analýza.....	32
2.5.5 Situační analýza „5 C“	33
2.5.6 Metoda SWOT	34
2.6 Shrnutí teoreticko-metodologické části.....	35
3 Analýza podnikatelského prostředí	37
3.1 Pasportizace.....	37
3.2 Monitoring.....	41
3.3 Marketingový průzkum - průzkum podnikatelského prostředí	46
3.4 PESTLE analýza.....	57
3.5 Situační analýza „5C“	63
3.6 Metoda SWOT	72
4 Návrhy a doporučení	79

4.1 Dopravní infrastruktura	80
4.2 Podpora podnikání.....	81
4.3 Pracovní síla	82
5 Závěr.....	84
Seznam použité literatury	86
Seznam zkratk	
Seznam grafů	
Seznam obrázků	
Seznam tabulek	
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
Seznam příloh	

1 Úvod

Podnikání je typickou lidskou činností, jejíž hlavní funkcí je uspokojování potřeb při vzniku určitého zisku. V dnešní době je velmi silná konkurence, nabídka daleko převyšuje poptávku. Z tohoto důvodu je pro podnikatele důležité mít nějakou konkurenční výhodu, něco, co by je odlišilo (v pozitivním smyslu) od ostatních podnikatelských subjektů. Mnohdy se na konkurenční síle podniku podepisuje okolí, ve kterém se daný podnik nachází. Strategie a cíle všech podnikatelských subjektů jsou totiž z velké části ovlivňovány faktory, které se nacházejí vně, a samotný podnik je nemůže ovlivnit.

Tato diplomová práce je zaměřená právě na podnikatelské prostředí, respektive jeho možný rozvoj, a to konkrétního regionu. Rozvojem se myslí všechno to, co může ovlivnit zvětšení potenciálu podnikatelských subjektů ve Zlínském kraji. Oblast Zlínska byla vždy považována za ekonomicky velmi silnou. Na jeho území byla výrazná koncentrace velkých průmyslových podniků. Ovšem privatizace a restrukturalizace průmyslu otřásly jinak stabilní hospodářskou pozicí tohoto regionu. V současnosti se podnikatelům naskýtají ohromné možnosti, které mohou pomoci nejen začínajícím podnikatelům, ale i zavedeným fungujícím firmám. Tato práce je zaměřena na oblast podpory podnikání a podnikatelskou infrastrukturu.

Cílem této práce je pomocí různých metod zanalyzovat a zhodnotit úroveň podnikatelského prostředí Zlínského kraje. Dílčím cílem práce je pomocí dotazníkového průzkumu (mezi podnikateli Zlínského kraje) zjistit, jaká je úroveň podpory podnikání v kraji.

Diplomová práce je rozdělena do tří částí. První část se zabývá teoretickými východisky. Jsou v ní definovány hlavní pojmy týkající se tématu, popsány oblasti podpory podnikání, bariéry podnikání atd. Neméně důležitou částí první kapitoly je i popis jednotlivých metod využitých v práci. Jsou zde teoreticky popsány jednotlivé metody včetně jejich významu, využití a postupu.

Druhá část práce je věnována hodnocení podnikatelského prostředí Zlínského kraje. Metody jsou řazeny za sebou tak, aby byla logická návaznost výsledků. Nejprve bude pomocí pasportizace popsán Zlínský kraj, výsledkem monitoringu bude přehled důležitým míst a institucí na mapě kraje, pomocí průzkumu bude zjištěn postoj podnikatelů Zlínského kraje k otázce podpory podnikání, PESTLE analýzou budou zjištěny makro – faktory, metoda

SWOT ukáže možné silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby kraje a na závěr bude kraj zhodnocen pomocí situační analýzy, konkrétně 5C analýzy.

V třetí části práce budou výsledky analýz zhodnoceny a bude popsán návrh rad a řešení, které by mohly pomoci ke zlepšení podnikatelských podmínek v kraji.

2 Teoreticko-metodologická část

Při zkoumání nějakého problému či zjišťování informací k určitému úkolu je nutné se seznámit s teorií týkající se dané problematiky. Tato část diplomové práce je věnovaná teoretickému popisu zkoumané problematiky. V první části kapitoly jsou popsány základní pojmy týkající se podnikání, je zde konkrétněji popsáno podnikatelské prostředí. Prostor je zde věnován i bariérám podnikání, tj. všemu, co brání v podnikatelské činnosti a celkovému rozvoji podnikání. Nemalá část kapitoly patří popisu podpory podnikání. Poslední část této kapitoly teoreticky nastiňuje použité metody, které mají vést ke zhodnocení podnikatelského prostředí. Těmito metodami jsou pasportizace, monitoring, marketingový průzkum provedený pomocí dotazníkového šetření, PESTLE analýza, situační analýza (5C) a metoda SWOT.

2.1 Základní pojmy týkající se podnikání

V této kapitole jsou uvedeny základní pojmy týkající se oblasti podnikání, podnikatelského prostředí a rozvoje. Každý autor se na definování těchto pojmů dívá z jiného pohledu, proto je proveden výčet několika definic, kdy pomocí kritické analýzy je nadefinován pojem pro účely diplomové práce.

Podnikatelství je naukou, která popisuje podnikatelské aktivity a projevy ve společnosti. Jedná se o relativně uzavřený systém. Každý systém se skládá z jistých částí. Systém podnikatelství má tři základní na sebe působící podsystémy, a těmi jsou podnikatel, podnik a podnikatelské prostředí. Vzájemným působením těchto složek prostřednictvím podnikatelských vztahů dochází k podnikatelské činnosti neboli podnikání.

Podnikání je vzájemné působení podnikatele, podniku a podnikatelského prostředí. Různé vědní obory tento pojem různě interpretují:

- **Ekonomické pojetí** – podnikání je dynamický proces vytváření přidané hodnoty.
- **Psychologické pojetí** – podnikání je prostředkem k dosažení seberealizace, zbavení se závislosti, postavení se na vlastní nohy apod.

- **Sociologické pojetí** – podnikání je vytvářením blahobytu pro všechny zainteresované strany, hledáním cesty k dokonalejšímu využití zdrojů, vytvářením pracovních míst a příležitostí.
- **Právnícké pojetí** – podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.

Každý vědní obor i každý autor se dívá na podnikání jiným způsobem. Podnikání má své obecné rysy, které jsou charakteristické tím, že se jedná o cílevědomou opakující se činnost, jsou pro něj charakteristické iniciativní a kreativní přístupy, dále fakt, že přináší společnosti nějaký užitek či přidanou hodnotu, a to vše při riziku neúspěchu.

Podnikatel je nejdůležitějším prvkem systému. Bez něj by totiž k žádné činnosti nemohlo docházet. „*Je hlavním hybatelem v podnikání a nositelem podnikavosti v definovaném systému.*“¹ „*Zpravidla se jedná o člověka (fyzickou osobu), který vlastní zdroje a aktivně uspokojuje potřeby za účelem umocnění svého potenciálu.*“² Takový člověk je primárním podnikatelem. Jiní autoři uvádějí, že „*podnikatelem je osoba schopna rozpoznat příležitosti, mobilizovat a využívat zdroje a prostředky k dosažení stanovených cílů a ochotná podstoupit tomu odpovídající riziko*“³. Podle zákona č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, je podnikatelem osoba zapsaná v obchodním rejstříku, dále osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění, osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů nebo osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu. Pro osobu podnikatele jsou charakteristické určité znaky, mezi které se řadí umění nacházet příležitosti, vytyčovat nové cíle, dokázat zabezpečit finanční prostředky nezbytné k podnikání, být schopen organizovat podnikatelské aktivity a podstupovat riziko a v neposlední řadě mezi ně patří osobní vlastnosti, jako jsou sebedůvěra, vytrvalost, dlouhodobé nasazení atd.

¹ MIKOLÁŠ, Z. *Jak zvýšit konkurenceschopnost podniku: konkurenční potenciál a dynamika podnikání*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 198 s. ISBN 80-247-1277-6, str. 25

² MIKOLÁŠ, Z. *Jak zvýšit konkurenceschopnost podniku: konkurenční potenciál a dynamika podnikání*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 198 s. ISBN 80-247-1277-6, str. 25

³ VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6, str. 16

Podnik je nástrojem podnikání podnikatele, a je tedy sekundárním podnikatelem. Jiným označením pro podnik je *firma*. Za nejobecnější charakteristiku podniku lze považovat tu, že *podnik je subjekt, ve kterém dochází k přeměně zdrojů (vstupů) ve statky (výstupy)*, viz. Veber, Srpová (2008). Jiná teorie říká, že „*podnik je uspořádaný soubor prostředků, zdrojů, práv a jiných majetkových hodnot (ať vlastních či pronajatých), které slouží podnikateli k provozování podnikatelských aktivit*“.⁴

Podnikavost je zastřešujícím pojmem pro podnikání, podnikatele a podniky. „*Je to jakákoliv činnost zaměřená na objevování příležitosti a její převedení do reálné činnosti, jejímž výsledkem je splnění určitého, zpravidla ekonomického záměru*.“⁵

Region je obecně definován „*jako oblast, část území s určitými vlastnostmi, vymezenou definovanými hranicemi*.“⁶ Použití tohoto pojmu není jednoznačné, protože může znamenat popis tří velmi odlišných druhů územních útvarů, a to **subnárodní území** (část území jednoho státu – např. kraj), **nadnárodní území** (seskupení států – např. Střední Amerika) a **transnárodní území** (část území dvou nebo více států přesahující státní hranice – např. euroregiony).

2.2 Podnikatelské prostředí

Třetím subsystémem podnikatelského systému je podnikatelské prostředí, které působí na podnikání, podnikatele i podniky jako souhrn všech podstatných externích a interních vlivů vyvíjejících se v čase a prostoru. Charakterizují jej tyto znaky:

- „*Má materiální i nemateriální povahu – představuje organismus provázaný sítí vnějších a vnitřních vztahů často nehomogenního charakteru.*
- *Působí na podnikání, podnikatele a podniky jako souhrn podstatných externích a interních vlivů vyvíjejících se v čase a prostoru.*

⁴ VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6, str. 16

⁵ VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6, str. 16

⁶ SKOKAN, K. *Konkurenceschopnost, klastry a inovace v regionálním rozvoji*. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2004. 159 s. ISBN 80-7329-059-6, str. 44

- *Je integrální součástí životního prostředí stejně tak, jako je podnikání nedílnou součástí života – je prostředím života podnikatelských subjektů.*“⁷

Podnikatelské prostředí je definováno „jako souhrn podstatných vlivů působících na podnikatele, podnik a podnikání. Zahrnuje vlivy, které působí na soustavnou činnost prováděnou podnikatelem nebo podnikem vlastním jménem a na jeho vlastní odpovědnost za účelem zhodnocení podnikatelského potenciálu nebo uspokojení potřeb podnikatele.“⁸ Toto prostředí se skládá z několika složek. Mezi ně patří ekonomické složky, přírodní složky a nehmotné složky jako kultura, právo, věda atd.

Prvky okolí podniku:

Geografické okolí – ovlivňuje rozhodnutí o lokalizaci podnikatelského subjektu.

Sociální okolí – má pro podnikatele a podniky velký význam. Podnikatelská činnost by měla být prospěšná jak podniku, tak i společnosti. Je důležité najít kompromis mezi ekonomickou racionalitou a sociální odpovědností podniku.

Politické okolí – ovlivňuje podnik „jako souhrn vlivů, jejichž výrazem jsou politické (tj. mocenské) zájmy institucionalizované v politických stranách, koalici, opozici atd. Politické strany mohou vyznávat a prosazovat různou politickou linii, jejíž realizace má významné důsledky pro podnikovou sféru (např. znárodnění, privatizace aj.).“⁹

Právní okolí – právo vytváří rámec pro všechny podnikatelské činnosti. Právní normy (zákony, vyhlášky, nařízení) stanovují, jaké chování podnikatelských subjektů je přípustné, a jaké nikoliv.

⁷ MIKOLÁŠ, Z. *Jak zvýšit konkurenceschopnost podniku: konkurenční potenciál a dynamika podnikání*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 198 s. ISBN 80-247-1277-6, str. 28

⁸ LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí, podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Háj ve Slezsku: Maj, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2, str. 23

⁹ SYNEK, M.; KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Podniková ekonomika*. 5. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H.Beck, 2010. 498 s. ISBN 978-80-7400-336-3, str. 17

Ekonomické okolí – má zásadní význam pro podnik, protože z něj podnik získává výrobní faktory a kapitál a následně do něj vrací výrobky a služby. Veškerá podnikatelská činnost subjektu je ovlivňována celkovou hospodářskou situací země a její dynamikou. Nejdůležitějšími faktory ekonomického okolí jsou dostupnost a ceny výrobních faktorů, daňová zátěž podniků, hospodářský růst, měnový a devizový vývoj, kupní síla zákazníků apod.

Ekologické okolí – tento faktor podnikatelského prostředí musí podniky stále více respektovat. Jsou k tomu nuceny nejen státními institucemi, ale také občanskými sdruženími. Toto okolí může vytvářet určitou bariéru v rozvoji podnikání, protože ekologizace řady technologií je spojena s vysokými náklady.

Je účelné prostředí dělit také podle toho, kde se nacházejí jednotlivé faktory, které podnikatelský subjekt ovlivňují. Tyto faktory se mohou nacházet jak uvnitř podniku (mikropodnikatelské prostředí), tak vně podniku, kde se poté hovoří o mezzopodnikatelském a makropodnikatelském prostředí.

2.2.1 Typologie podnikatelského prostředí

Jak již bylo dříve zmíněno, podnikatelské prostředí se skládá z více úrovní. Každá úroveň je charakteristická jinou šíří schopnosti ovlivnění podnikatelských subjektů. Prostředí, které ovlivňuje všechny subjekty, je makrookolí podniku. Mezzookolí se nachází v blízkosti firmy a jeho působnost je spíše lokálního charakteru. Nejužší působnost má mikrookolí podniku, které vlastně popisuje prostředí uvnitř firmy.

Makropodnikatelské prostředí

V makroprostředí se nacházejí ty faktory, které ovlivňují podnikatelské subjekty v celé zemi. Mají totiž celostátní působnost. Mezi tyto faktory se řadí výkonnost ekonomiky (např. HDP, výroba), změny inflace, růst či pokles zaměstnanosti, vyrovnanost státního rozpočtu, politická stabilita a jiné mimoekonomické údaje země.

Mezzopodnikatelské prostředí

Spolu s makroprostředím se řadí do vnějšího (externího) prostředí, které ovlivňuje podnikatelské subjekty, avšak jeho působnost je již užší. Mezi faktory patřící do mezzoprostředí se řadí přírodně ekologické prvky (krajina, lesy, vodní plochy), technická a dopravní infrastruktura, všeobecná ekonomická kultura (vzdělanost, pracovitost obyvatelstva), ekonomická a podnikatelská infrastruktura (pošty, banky) a pilotní subjekty. Mezzoprostředí je významně spojeno s životem malých a středních firem. Strukturuje se dále do 3 úrovní, a to:

- *„Regionální – území vymezené společnými znaky (hospodářské, kulturní, geografické, správní aj.);*
- *Mikroregionální – územně ucelená část regionu vymezená přírodními hranicemi;*
- *Lokální – malé území se speciálními znaky.*¹⁰

Mikropodnikatelské prostředí

Toto prostředí se nachází uvnitř firmy. V podstatě vypovídá o osobnosti firmy, tedy její identitě a integritě. Hlavními prvky tohoto prostředí jsou vlastnosti a schopnosti podnikatele, jako jsou umění vlastnit, umění uspokojovat potřeby, umění komunikovat, umění vést lidi a umění formulovat podnikatelskou filozofii.

2.2.2 Nositelé podnikatelského prostředí

Nositeli podnikatelského prostředí jsou všichni ti, kteří mají určité zájmy, vstupují do vzájemných vztahů a sehrávají určitou roli. Podstatou formování a rozvoje podnikatelského prostředí je iniciování a rozvíjení dialogu klíčových hráčů. Těmi základními jsou:

státní centrum – parlament ČR, vláda ČR, ministerstva

¹⁰ LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí, podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Háj ve Slezsku: Maj, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2, str. 27

centra nadstátních útvarů a globální správy světa - OSN, Evropská rada aj.

municipality - obce, vyšší územní samosprávné celky (kraje) apod.

obyvatelstvo - spotřebitelé, zaměstnanci, voliči, vlastníci apod.

reprezentanti sféry podnikatelských či jiných subjektů - odběratelé, dodavatelé, školy, nemocnice, banky, grantové agentury, rozvojové agentury apod.

2.3 Podpora podnikání

„Podpora podnikání ve své podstatě znamená hledat způsoby, prostředky, formy, jak udělat podnikání úspěšným pro podnikatele i další spolupracující subjekty.“¹¹ Podpora podnikání je většinou spojována s malými a středními firmami, své místo má však i u velkých podniků. I když jsou mezi podporou menších a větších firem jisté odlišnosti, vždy musí být předem zřejmý podporovaný efekt. Nejen v České republice, ale na celém světě je obrovské množství živnostníků a podnikatelů. Zdaleka ne každý je však ve svém působení úspěšný. *„Středem podporovaného zájmu může být pomoc při adaptaci na nové podmínky, při vytváření žádoucích provozních míst, stimulace pro vytváření sítí a aliancí mezi podniky, podniky a mikroregiony, pomoc s přechodem k ekonomice založené na znalostech, podpora k překonání strukturálních problémů v ekonomice, ke zmírnění ekonomických handicapů apod.“¹²* Existují různé instituce a organizace, které nabízejí určitou pomoc nejen začínajícím, ale i stávajícím podnikatelům. Tyto instituce nabízejí informační, materiální nebo finanční podporu.

¹¹ LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí, podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Háj ve Slezsku: Maj, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2, str. 73

¹² LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí, podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Háj ve Slezsku: Maj, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2, str. 73

2.3.1 Subjekty podpory podnikání

Jsou to subjekty státního i soukromého sektoru, které mají za úkol pomoci podnikatelům, zejména malým a středním, lépe se orientovat ve složitém a mnohdy nepřehledném podnikatelském prostředí. Dělí se na 4 skupiny:

- „vládní organizace zaměřené na poskytování různých služeb podnikatelům,
- nevládní organizace na bázi zpravidla neziskových organizací,
- podnikatelské inkubátory a vědecko-technické parky,
- komerční subjekty specializující se na podporu podnikání.“¹³

Vládní organizace

Tyto organizace jsou zřizovány Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR (dále MPO) a programy podpory příslušným regionům zase Ministerstvem pro místní rozvoj ČR (dále MMR).

CzechInvest je organizace zřízená MPO. Jedná se o národní rozvojovou agenturu podporující restrukturalizaci průmyslu ČR a je zaměřená na malé a střední podnikání. V oblasti podpory podnikání se CzechInvest soustřeďuje na zjednodušení podnikatelského prostředí (monitorování prostředí, navrhování legislativních změn atd.). Dále existuje projekt na podporu českých subdodavatelů, jehož cílem je zvýšit výkonnost českých dodavatelů dodávajících nadnárodním firmám, a to pomocí zprostředkování informací mezi nimi nebo možnosti komplexního poradenství.

CzechTrade je také agentura zřízená MPO, avšak je zaměřena na podporu obchodu. „Její hlavním cílem je prosazování a upevňování pozic českých exportérů na zahraničních

¹³ VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6, str. 24

tržích. ¹⁴ Tato agentura zjišťuje informace o zahraničních tržích, jako jsou např. celní sazby v daných lokalitách, možnosti založení firmy v zahraničí nebo informace o lokální legislativě.

Regionální centra – tak jako v Evropské unii (dále EU) byla i v České republice založena regionální poradenská a informační centra (dále RPIC) a podnikatelská inovační centra (dále BIC). Mezi služby, které malým a středním firmám RPIC nabízí, patří např. cenově zvýhodněné úvodní konzultace a poradenství, pomoc při plánování a následné realizaci projektů, vzdělávání pro podnikatele, vytváření nových pracovních míst atd. BIC spolupracují s vysokými školami a velkými průmyslovými firmami. Poradenské a informační služby těchto center jsou dotovány ze státního rozpočtu nebo programů na podporu podnikání, proto jsou poskytovány za nižší zvýhodněné ceny.

Národní vzdělávací fond (dále NFV) je neziskovou organizací založenou Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR a je zaměřena na zaměstnanost a sociální rozvoj. NFV poskytuje pomoc firmám a institucím, které se rozhodnou rozvíjet lidský kapitál, a to např. v oblastech celoživotního vzdělávání, zvyšování kvality lidských zdrojů nebo zkvalitňování manažerů.

Centrum pro regionální rozvoj ČR (dále CCR ČR) je příspěvková organizace zřízená MMR zaměřená na podporu činnosti ministerstva v oblasti regionální politiky, přeshraniční spolupráce a implementaci programů a projektů Evropské unie v ČR. CCR ČR shromažďuje informace o možnostech podpory regionálního rozvoje ze zdrojů EU.

Nevládní organizace

Hospodářská komora (dále HK) má dvojí členění, a to regionální a oborové (profesní společenstva, asociace).

Agrární komora (dále AK) působí v oblasti zemědělství, potravinářství a lesnictví. Podnikům nabízí obdobné služby podpory podnikání jako HK, avšak „*navíc sleduje a vydává*

¹⁴ VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6, str. 24

stanoviska k problematice ochrannářských tendencí týkajících se trhu se zemědělskými produkty a potravinami.“¹⁵

Další nevládní organizace a sdružení:

- Svaz obchodu ČR a cestovního ruchu
- Svaz průmyslu a dopravy ČR
- Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků ČR
- Sdružení podnikatelů a živnostníků České republiky
- Asociace pro poradenství v podnikání
- Centrum pro evropskou integraci
- Unie malých a středních podniků ČR
- Asociace inovačního podnikání České republiky
- Společnost vědecko-technických parků ČR

Podnikatelské inkubátory (dále PI) vznikly v USA jako prostředek urychlení podnikání na základě výsledků vědecko-technického rozvoje. I když se v ČR inkubátory objevily již na počátku devadesátých let minulého století, jejich opravdový rozvoj nastal až v současné době. Jejich hlavním účelem je pomáhat začínajícím podnikatelům, kterým poskytují bezplatné nebo zvýhodněné služby (provoz PI je financován převážně z fondů EU). Mezi nejčastěji nabízené služby PI patří konzultační a poradenské služby, poskytnutí kanceláře (za zlevněné nájemné) v prostorách PI včetně základního vybavení kanceláře, přístup k laboratornímu a vědeckému zařízení, školení a vzdělávací akce, zprostředkování obchodních kontaktů atd.

¹⁵ VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6, str. 27

Vědecko-technické parky (dále VTP) fungují na podobném principu jako PI, avšak slouží pro již zavedené a fungující firmy, které hledají zázemí a infrastrukturu pro rozvoj svých výzkumných, vývojových a inovačních aktivit.

Komerční subjekty jsou všechny ostatní organizace, jejichž hlavní podnikatelská činnost se zaměřuje na pomoc ostatním firmám za úplatu. Předmětem jejich činnosti je např. vedení účetnictví, daňové a finanční poradenství atd.

Klastry

Specifickou formou podpory podnikání jsou klastry. Klastř by se dal definovat jako *„soubor regionálně propojených společností (podnikatelů) a přidružených institucí a organizací – zejména institucí terciárního vzdělávání (vysokých škol, vyšších odborných škol) – jejichž vazby mají potenciál kupevnění a zvýšení jejich konkurenceschopnosti.“*¹⁶ Paradoxem je, že si tyto podnikatelské subjekty i přes společnou spolupráci nadále konkurují. Musí ovšem řešit stejnou řadu problémů, jako jsou např. vzdělávání zaměstnanců, spolupráce s výzkumnými a vývojovými kapacitami, přístup ke stejným dodavatelům apod. Díky všestranně výhodným partnerstvím firem s vysokými školami a institucemi v regionu vznikají konkurenční výhody. Klastř může svoji činností zlepšit výsledky společností, které jsou v něm zapojeny, může zvýšit počet inovací, zvýšit export, přilákat atraktivní investice či podpořit rozvoj kraje.

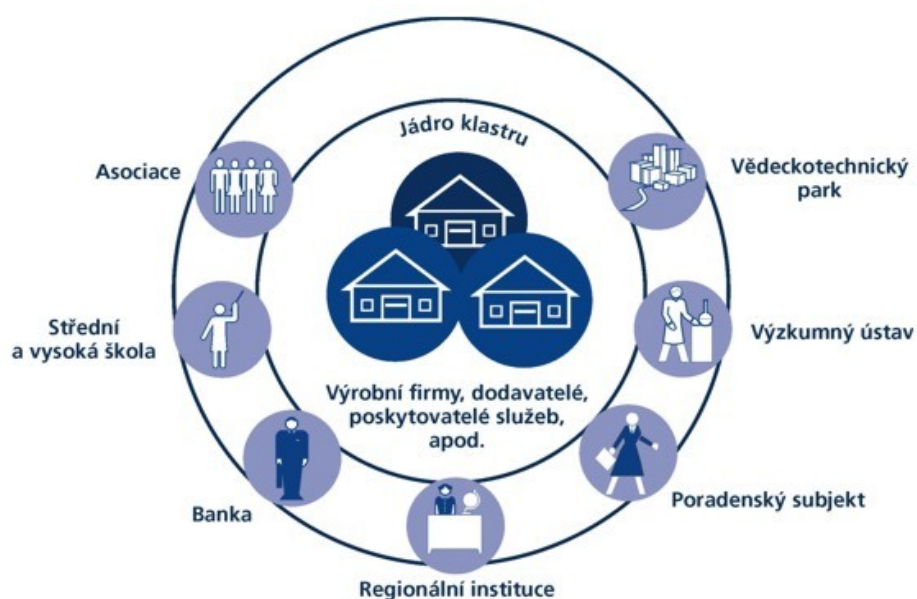
Klastry se dělí na:

Klastry založené na hodnotovém řetězci – obecně definovány sítí dodavatelských služeb (např. automobilový klastř je vybudován kolem řetězce výrobce automobilů a jeho dodavatelů – výrobci plastů, gumy či průmyslových zařízení).

Klastry založené na kompetencích – soustředěné na konkrétní oblast technické expertízy nebo kompetence v regionu (např. informační technologie a software).

¹⁶ CzechInvest. *Klastry*. [online] ©1994-2011 [cit. 2011-04-10]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/klastry>

Obr. 2.1 Schéma obecného klastru

Zdroj: CzechInvest. Klastry. [online] ©1994-2011 [cit. 2011-04-10]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/klastry>

2.3.2 Finanční programy

Finanční programy jsou prostředkem podpory zejména malého a středního podnikání. Pomoc podnikatelům prostřednictvím těchto programů nabízí Česká republika nejen formou *národních programů na podporu podnikání*, které schvaluje vláda, ale také pomocí *resortních programů*, které jsou v kompetencích jednotlivých ministerstev. Nejvýznamnější formou podpory podnikání však zůstává podpora z Evropské unie.

Podpora z fondů Evropské unie

Vstupem do Evropské unie bylo umožněno subjektům v České republice čerpat finanční prostředky z evropských fondů. Čerpání má dvě období. První období bylo 2004 – 2006 a druhé období 2007-2013 probíhá nyní. V roce 2013 končí možnost čerpání prostředků

z EU. Nyní probíhá 24 operačních programů pro koncipované 3 cíle Politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

Všechny tyto programy jsou financovány prostředky ze tří fondů:

Fond soudržnosti (Kohezní fond) – finanční prostředky z tohoto fondu jsou poskytovány všem členským zemím, jejichž hrubý domácí produkt na obyvatele nedosahuje 90 % průměrné úrovně hrubého domácího produktu zemí Evropské unie. Finanční pomoc je poskytována na opatření v oblastech transevropské dopravní sítě a životního prostředí.

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) – přispívá ke snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje jednotlivých regionů, a to financováním např. investic do infrastruktury nebo produktivních investic důležitých k tvorbě a ochraně pracovních míst.

Evropský sociální fond (ESF) – přispívá ke zvyšování zaměstnanosti a počtu pracovních příležitostí a jejich kvality.

Obr. 2.2 Operační programy v České republice pro období 2007-2013

Cíl konvergence		Cíl konkurenceschopnost a zaměstnanost	Cíl evropská územní spolupráce
Tematické operační programy	Regionální operační programy		
OP Doprava	ROP NUTS II Severozápad	OP Praha Konkurenceschopnost OP Praha Adaptabilita	OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko
OP Životní prostředí	ROP NUTS II Moravskoslezsko		OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko
OP Podnikání a inovace	ROP NUTS II Jihovýchod		OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko
OP Výzkum a vývoj pro inovace	ROP NUTS II Severovýchod		OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	ROP NUTS II Střední Morava		OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ROP NUTS II Jihozápad		OP Mezuregionální spolupráce (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko)
Integrovaný operační program	ROP NUTS II Střední Čechy		OP Nadnárodní spolupráce (ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, část Itálie a z nečlenských zemí část Ukrajiny)
OP Technická pomoc			

Pro cíl **Konvergence**

Operační program ***Podnikání a inovace***

Operační program Podnikání a inovace (OPPI) je hlavním programovým dokumentem realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti v sektoru průmyslu a významným nástrojem realizace Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007-2013. Ministerstvo průmyslu a obchodu představuje v rámci tohoto operačního programu celkem 15 programů podpory. Finanční prostředky z těchto programů budou moci žadatelé využít na financování svých projektů ve zpracovatelském průmyslu a souvisejících službách. „*Cílem tohoto programu je podpora začínajících podnikatelů, inovací v podnikání a nových technologií, využití nových finančních nástrojů, úspory energie a podpora obnovitelných zdrojů energie, rozvoj poradenských a marketingových služeb pro podnikání a další.*“¹⁷ Mezi další cíle programu se řadí zefektivnění využití lidského potenciálu v průmyslu, zkvalitnění podnikatelské infrastruktury či zintenzivnění informačních služeb pro podnikání. OPPI má celkem 7 prioritních os, tedy oblastí, ve kterých pomocí jednotlivých programů podporuje podnikatele (viz Příloha 1).

Operační program ***Životní prostředí***

Z pohledu finančních prostředků se jedná o druhý největší český operační program. Je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti. Program je zaměřen na zkvalitnění vodohospodářské infrastruktury, zlepšování stavu přírody a krajiny, snižování emisí a průmyslového znečištění, nakládání s odpady apod. O podporu mohou žádat kraje, obce, státní i nestátní organizace a podniky, podnikatelé, fyzické osoby a další. OPŽP obsahuje celkem 8 prioritních os, a to *zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí, udržitelné využívání zdrojů energie, zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik, zlepšování stavu*

¹⁷ VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6, str. 41

přírody a krajiny, rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu a technická pomoc.

Operační program ***Vzdělávání***

Tento program je jedním ze tří programů v oblasti rozvoje lidských zdrojů v ČR na období 2007-2013 a je financován z Evropského sociálního fondu. Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost se zaměřuje na zvyšování kvality počátečního vzdělávání, vyššího odborného a vysokoškolského vzdělávání, rozšiřování nabídky dalšího vzdělávání či podporu výzkumu a vývoje v této oblasti. Program zahrnuje 4 prioritní osy, kdy v rámci každé osy jsou oblasti podpory programu (viz Příloha 2).

Operační program ***Výzkum a vývoj pro inovace***

Cílem tohoto čtvrtého největšího operačního programu je podpora výzkumných center, podpora spolupráce veřejného a soukromého sektoru ve výzkumu a vývoji, posilování kapacit vysokých škol pro terciární vzdělání atd. Řídícím orgánem programu je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. O podporu mohou žádat státní i soukromé vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, resortní výzkumné ústavy apod. Program má 4 prioritní osy, kterými jsou *rozvoj kapacit výzkumu a vývoje, rozvoj kapacit pro spolupráci veřejného sektoru se soukromým ve výzkumu a vývoji, posilování kapacit vysokých škol pro terciární vzdělávání a technická pomoc.*

Operační program ***Doprava***

Z pohledu finančních prostředků, které poskytuje Evropský fond pro regionální rozvoj a Fond soudržnosti, se jedná o největší český program. Jeho cílem je modernizace dopravní infrastruktury (železniční, dálniční, silniční), rozvoj metra v Praze apod. Řídícím orgánem je Ministerstvo dopravy ČR. OP Doprava obsahuje 8 prioritních os, ve kterých jsou následně poskytovány programy podpory. Prioritními osami tohoto programu jsou *modernizace železniční sítě TEN-T¹⁸, výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T, modernizace*

¹⁸ TEN-T je transevropská dopravní síť.

železniční sítě mimo síť TEN-T, modernizace silnic I. třídy mimo TEN-T, modernizace a rozvoj pražského metra a systémů řízení silniční dopravy v hl. m. Praze, podpora multimodální (mnohoúčelové) nákladní přepravy a rozvoj vnitrozemské vodní dopravy a technická pomoc (prioritní osa 7 a 8).

Operační program *Lidské zdroje a zaměstnanost*

Tento program je zaměřený na oblast pracovní síly. Jeho hlavním cílem je zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti lidí v ČR na úroveň průměru 10ti nejlepších zemí EU. Dalšími cíly jsou zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů, prevence nezaměstnanosti, posílení integrace osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených či zintenzivnění mezinárodní spolupráce v lidských zdrojích a zaměstnanosti. Řídícím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Program má 6 prioritních os, kterými jsou *adaptabilita, aktivní politika trhu práce, sociální integrace a rovné příležitosti, veřejná správa a veřejné služby, mezinárodní spolupráce a technická pomoc.*

Integrovaný operační program

Program je zaměřený na řešení společných problémů v oblasti infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územní rozvoj (rozvoj informačních technologií ve veřejné správě, zlepšování infrastruktury pro oblast sociálních služeb, veřejného zdraví, služeb zaměstnanosti, podpora cestovního ruchu aj.). O podporu mohou žádat školy a školská zařízení, organizace zaměřené na vzdělávání, instituce vědy a výzkumu, zdravotnická zařízení, ústřední orgány státní správy apod. Program je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj a jeho řídicím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Integrovaný operační program je rozdělen na 6 prioritních os, mezi které patří *modernizace veřejné správy, zavádění ITC v územní veřejné správě, zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb, národní podpora cestovního ruchu, národní podpora územního rozvoje a technická pomoc.*

Operační program *Technická pomoc*

„Operační program *Technická pomoc (OPTP)* je určen k podpoře jednotného přístupu na národní úrovni pro zajištění aktivit efektivního řízení, kontroly, sledování a vyhodnocování realizace Národního strategického referenčního rámce (NSRR), který zastřešuje aktivity politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR v letech 2007-2013.“¹⁹ Řídícím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a program je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Z dalších programů se Zlínského kraje týkají Regionální operační program *NUTS II – Střední Morava* (pro Cíl Konvergence) a *OP Přeshraniční spolupráce ČR-Slovensko* (pro Cíl Evropská územní spolupráce). Operačních programů a jejich oblastí podpory je celá řada. V této části práce byla popsána charakteristika nejdůležitějších z nich. Nejjednodušší přístup k informacím o těchto programech a oblastech možné podpory je pomocí internetových portálů.²⁰

2.4 Bariéry podnikání

Bariéry podnikání se myslí všechny faktory, které způsobují, že člověk nemůže podnikat. Tyto faktory se dělí na interní a externí. *Interní bariéry* souvisí s osobou podnikatele. Mezi ně se řadí jak vlastnosti podnikatele (např. nezáměr člověka podnikat, obava z problémů souvisejících s podnikáním, chybějící vlastnosti typického podnikatele jako jsou cílevědomost, výdrž, chuť riskovat aj.), tak jeho materiální vybavenost (chybí kapitál, prostory). Naproti tomu *externí bariéry* souvisí s podnikatelským okolím a jsou nezávislé na podnikateli. Tyto faktory znemožňující podnikání jsou dány právním a ekonomickým prostředím, podnikatelskou infrastrukturou nebo také veřejným míněním.

¹⁹ *BusinessInfo.cz. Operační program Technická pomoc.* [online] © 1997-2011 [cit. 2011-4-17]. Dostupný z WWW: < <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/operacni-program-technicka-pomoc-2007-13/1001573/49126/>>.

²⁰ Internetové zdroje týkající se podpory podnikání pomocí programů jsou např.: www.mpo.cz, www.czechinvest.cz, www.businessinfo.cz

- *právní prostředí* – zákony a požadavky, které musí podnikatel dodržovat a splňovat jak při založení podniku (obchodní zákoník), tak při jeho fungování (ekologické požadavky, bezpečnost a ochrana zdraví při práci).
- *ekonomické prostředí* – účetní, daňové, cenové a celní požadavky, úroveň podpory podnikání.
- *podnikatelská infrastruktura* – bankovní, pojišťovací, komunikační, informační, poradenské služby atd.
- *veřejné mínění* – všeobecné postoje k podnikatelům a podnikání.

2.5 Metody

V praktické části diplomové práce jsou použity různé metody ke zhodnocení podnikatelského prostředí. Jelikož se podnikatelské prostředí skládá z makro, mezzo a mikro-úrovně, je k jeho popsání potřeba několika metod. V této kapitole jsou popsána teoretická východiska těchto metod.

2.5.1 Pasportizace

Tato vcelku jednoduchá metoda se používá pro zpracování a přehled slovních a číselných informací týkajících se určité zájmové zóny, lokality, regionu apod. Většinou mívá tabulkovou formu. Mezi základní informace patří identifikace zájmové zóny (název), základní geografické, historické, technické či jiné údaje, plochy dle využití atd. Dále tam patří seznam nejdůležitějších firem na daném území, ekologická omezení podnikání, kulturní památky, chráněná území nebo služby (ubytování, stravování, poradenstvím apod.). „*Spočívá v realizaci pěti kroků:*

1. *Příprava vhodné vlastní nebo přejaté metodiky pro pasportizaci.*
2. *Sběr požadovaných údajů o podnikatelském prostředí.*
3. *Prověření věrohodnosti získaných údajů.*

4. *Sestavení, prezentace a využívání pasportu.*

5. *Aktualizace pasportu.*“²¹

Pasport (výsledek pasportizace) bývá uveden lokalizací zájmového prostoru nejčastěji prostřednictvím mapových materiálů a schémat, dále fotografickým zachycením dominant prostředí atd.

2.5.2 Monitoring

Monitoringem se myslí činnost zaměřená na účelové sledování podnikatelského prostředí. Některé koncepce rozsáhlejšího charakteru jej pojímají jako plošný marketingový průzkum. Monitoring „probíhá vesměs podle následujícího schématu:

1. *Příprava.*
2. *Sledování a shromažďování číselných údajů a dalších informací.*
3. *Zpracování získaných údajů a informací pro potřeby hodnocení.*
4. *Vlastní hodnocení průběhu a výsledku sledovaných procesů s použitím předem určených ukazatelů a srovnávacích měřítek.*
5. *Prezentace výsledků.*“²²

Zásadní význam má postup přípravy monitoringu. Základními body, které tento postup obsahuje, jsou určení předmětu hodnocení, určení ukazatelů, s jejichž pomocí budou hodnoceny sféry zájmu, dále je to určení sledovaných veličin v podobě měrných jednotek a dalších doprovodných informací, určení zásad sledování (četnost, časový harmonogram, ověřování objektivit) a nakonec vytvoření technických a organizačních podmínek pro sledování.

²¹ LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí, podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Háj ve Slezsku: Maj, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2, str. 48

²² LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí, podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Háj ve Slezsku: Maj, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2, str. 48

2.5.3 Marketingový výzkum – průzkum podnikatelského prostředí

Hlavním posláním průzkumu je zjištění informací (názorů, postojů) od podnikatelských i nepodnikatelských subjektů určitého mikroregionálního podnikatelského prostředí. Tyto zjištěné informace se dělí na primární (získané přímo od dotazovaných) a sekundární (statistiky). Průzkum se nejčastěji provádí formou dotazování. Forem dotazování je hned několik – osobní, písemná, telefonická a elektronická (pomocí internetu). Nástrojem ke zjišťování informací u těchto forem průzkumu je dotazník. Ten je v rámci každé formy modifikován - počet otázek, typ otázek apod. Existuje několik typů otázek – otevřené, uzavřené, polootevřené, ano/ne, slovní nebo číselné hodnocení atd.

Samotný průzkum lze rozlišit na dvě fáze, a to:

- příprava průzkumu
- realizace průzkumu

V *přípravné části* je důležité identifikovat zkoumaný problém, popřípadě stanovit možnou hypotézu odpovídající na otázku problému. Dále je nutné vytvořit plán průzkumu. Musí se určit, kde bude dotazování probíhat, kteří respondenti budou osloveni, jak dlouho bude průzkum probíhat atd.

Pokud je připraven plán průzkumu včetně dotazníku, může se přistoupit k *realizační části* průzkumu. Zde je hlavním úkolem sběr informací přímo od osob a získávají se tak důležité primární informace. Po ukončení fáze dotazování se musí všechna zjištěná data zpracovat, vytvořit z nich statistiky (např. ve formě grafů) a výsledky průzkumu prezentovat.

Způsob dotazování

Osobní dotazování

Je to metoda založená na získávání informací přímo od respondentů. Je zde osobní kontakt mezi tazatelem a respondentem. Jedná se o nejpoužívanější techniku sběru primárních dat. Osobní dotazování má dva přístupy, a to strukturovaný a volný. Strukturovaný přístup je charakteristický použitím dotazníku, kde jsou pevně dány formulace otázek a jejich řazení.

Získaná data se snadno srovnávají a zpracovávají. Naproti tomu volný přístup je typický volnými otázkami a individuálnějším přístupem. Získaná data se ovšem těžce zpracovávají, protože informace bývají velmi rozdílné.

Mezi výhody této metody se jistě řadí její velká použitelnost a okamžitá odezva. Díky osobnímu kontaktu mohou být použity i složitější otázky, protože tazatel může v případě nejasností upřesnit význam otázky. Naproti tomu osobní dotazování skýtá řadu nevýhod. Mezi nejvýznamnější jistě patří finanční nákladnost. Dalším neméně důležitým faktem je i náročnost na přípravu průzkumu spojená s výběrem schopných tazatelů či definováním otázek. Jistým problémem může být i neochota respondentů odpovídat či subjektivní ovlivňování odpovědí respondentů tazatelem.

Písemné dotazování

Stejně jako u předešlé techniky, i zde se používá k získání informací dotazník. Jiná je ovšem forma získání informací. Dotazník je doručen na adresu respondentů a zpátky k tazateli je dopraven poštou či osobním předáním. Kvůli absenci tazatele, který může v případě nejasností vysvětlit význam otázek, je nutné klást velký důraz na pečlivé sestavení dotazníku. Dále je vhodné k dotazníku přiložit nejen průvodní dopis s informacemi o účelu a využití průzkumu, ale také přiložení obálky se zpáteční adresou a známkou – to totiž může zvýšit návratnost dotazníků.

Výhodou této metody je jistě její působnost. Tazatel může kontaktovat velké množství respondentů bez ohledu na vzdálenost či geografickou polohu. Respondent má navíc možnost vyplnit (v podstatě anonymní) dotazník, kdy bude chtít, a plně se tak na něj soustředit. Jednoznačnou výhodou však zůstává získání množství informací při poměrně nízkých nákladech. Některé výhody jsou v podstatě i nevýhodami. Díky možnosti respondenta vyplnit dotazník v době podle svého uvážení se tazatelé potýkají s problémem pomalé odezvy a velmi nízké návratnosti (10-30 %). Další nevýhodou je omezení možností otázek. Ty musí být jednoduché a srozumitelné. Kvůli absenci tazatele může docházet k nepřesným a zkresleným odpovědím z důvodu špatného pochopení otázky.

Telefonické dotazování

Pro efektivní telefonické dotazování jsou nutné dva předpoklady – respondent musí vlastnit telefon a dotazování musí být stručné. V tomto případě se jedná o nejrychlejší způsob shromažďování informací. Tato technika je velmi podobná osobnímu dotazování. Otázky by

měly být stručné a srozumitelné. Optimální doba telefonního hovoru nepřesahuje 14 minut. V opačném případě hrozí ztráta zájmu respondenta odpovídat na otázky.

Výhoda telefonického dotazování spočívá v rychlém a relativně levném způsobu získání informací od velkého počtu respondentů bez ohledu na jejich geografickou polohu. Nevýhodou této techniky je omezený počet otázek a neochota respondenta odpovídat. Tazatel jej může zastihnout v nevhodnou dobu (návštěva lékaře, rodinná oslava).

Elektronické dotazování

Tato metoda je podobná písemnému dotazování. Také je zde využíván dotazník, který je rozesílán respondentům a průzkum má velkou geografickou působnost. Rozdíl je pouze v použitých prostředcích. Dotazník je rozesílán pomocí elektronické pošty či internetu.

Nespornou výhodou je rychlost sběru informací, nízká finanční nákladnost a rychlé zpracování a vyhodnocení získaných informací. Hlavní nevýhodou je nutné využití počítačů, které nemusí mít všichni potenciální respondenti. Mezi další nevýhody patří všechny problémy zmíněné již u písemného dotazování, kterými jsou malá návratnost či zkreslené informace.

Dotazník

Je základním nástrojem pro sběr informací. Může být použit u všech forem dotazování. Každá forma má však jisté nároky (viz. výše), kvůli kterým musí být dotazník modifikován – počet otázek, typ otázek, délka otázek apod. U písemných a elektronických dotazníků může být použit větší počet otázek, protože respondent je může vyplnit podle vlastního uvážení, kdy bude mít čas a kdy se bude moci plně soustředit na odpovídání otázek. Naproti tomu osobní a telefonické dotazování by mělo pracovat s menším počtem otázek. Tazatelé většinou respondenty nečekaně osloví na ulici či pomocí telefonu a svým způsobem je zdržují. Proto by měl být zvolen optimální počet otázek, který zajistí získání potřebných dat, ale přitom časově příliš neomezí respondenta.

Podle účelu dotazníku a druhu zjišťovaných informací je potřebné zvážit typy otázek. Otázky mohou být *uzavřené*, kdy je respondentovi nabídnuta škála možných odpovědí, ze kterých si má vybrat. Dále to jsou otázky *polootevřené*, kde je k pevně dané nabídce odpovědí ještě přidaná kolonka „jiné“ či „vlastní odpověď“, kde mohou respondenti vyjádřit jinou

možnost, která není uvedena v dané nabídce. Absolutní volnost v rámci odpovědi dávají *otevřené* otázky, kdy respondent odpovídá pouze podle vlastního uvážení. V dotaznících se používá i typ otázek „ano/ne“ či „souhlasím/nesouhlasím“. V neposlední řadě se v dotazníkovém šetření užívá i tzv. *škálových hodnocení*. Škály mohou mít buďto slovní nebo číselnou podobu. Slovní užití může být např. u hodnocení kvality určité služby – „výborná/chvalitebná/dobrá/dostatečná/nedostatečná“. Číselné např. na stupnici od jedné do deseti, kde musí být definováno, která číslce znamená pozitivní a která negativní stranu (např. 1 -nejhorší; 10 - nejlepší).

Po skončení průzkumu se všechna data porovnají a zhodnotí. Výsledky se zpracovávají nejčastěji ve formě grafů, které nejlépe ukazují v procentním podílu zastoupení různých názorů a postojů respondentů na určitý problém, jev či zkoumanou oblast. S primárních dat se tak stávají sekundární zdroje informací (statistiky).

2.5.4 PESTLE analýza

Jedná se o rozšířenou formu PEST analýzy. Tato strategická analýza slouží pro zhodnocení vývoje vnějšího prostředí. Zkoumají se zde faktory politicko-právní (P), ekonomické (E), sociokulturní (S), technologické (T), legislativní (L) a ekologické (E). Cílem této analýzy je vybrat ze všech faktorů pouze ty, které jsou pro daný subjekt důležité. Přitom je nezbytné věnovat maximální úsilí identifikaci budoucího vývoje těchto faktorů a jeho možnému dopadu na konkrétní subjekt. Metoda PESTLE se vyskytuje v mnoha obměnách. Ať už v základní formě PEST, tak dále SLEPT, PESTEL, STEEPLE a STEEPLED (navíc faktory vzdělání a demografie). Faktory mohou být následující, např. Jakubíková (2008):

Politické faktory – politická stabilita, členství země v různých seskupeních, všechny existující i potenciální politické vlivy aj. Politické prostředí spolu s legislativním prostředím vytváří rámec pro všechny podnikatelské subjekty a jejich aktivity.

Ekonomické faktory – vývoj HDP, úrokové sazby, měnové kurzy, inflace, míra nezaměstnanosti aj. Ekonomické prostředí ovlivňuje výrobní faktory a kapitál.

Sociokulturní faktory – působí ve dvou rovinách, a to: **faktory spojené s kupním chováním spotřebitelů** (*kulturní* – spotřební zvyky, kulturní hodnoty aj.; *sociální* – sociální

třídy, příjmy, majetek aj.) a faktory **podmiňující chování organizací** (kulturní a sociální vlivy působící na jednání organizací).

Technologické faktory – trendy ve výzkumu a vývoji, technologické změny, výrobní, dopravní, komunikační a informační technologie aj. Technologické prostředí a jeho změny slouží jako zdroj technologického pokroku, díky kterému podniky mohou dosahovat lepšího hospodářského výsledku, zvýšení konkurenční schopnosti aj.

Legislativní faktory – vlivy národní (daňové zákony, antimonopolní zákony), evropské (směrnice EU) a mezinárodní legislativy.

Ekologické faktory – místní, národní a světová ekologická problematika a otázky jejího řešení.

PESTLE analýza dokáže být mnohdy velmi obsáhlá, protože zahrnuje veškeré faktory v makroprostředí. Nezřídka se objevují analýzy čítající i 200 a více stran. Tento rozsah často není ani potřebný. Je vhodné, aby u jednotlivých písmen byly vytyčeny relevantní oblasti zkoumání. Ne každý subjekt potřebuje analyzovat veškeré faktory v okolí. V této analýze nejde o detailnost jako spíše o dostatečné vystihnutí klíčových ovlivňujících faktorů.

2.5.5 Situační analýza „5 C“

Tato analýza zkoumá jednotlivé složky a vlastnosti vnějšího prostředí, ve kterém firma podniká, nebo které na ni nějakým způsobem působí, a vnitřního prostředí firmy. *„Její podstatou je identifikace, analýza a hodnocení všech relevantních faktorů, o nichž lze předpokládat, že budou mít vliv na konečnou volbu cílů a strategií firmy.“*²³

Situační analýza (vnější prostředí) „5C“:

- „Company – podnik

²³ JAKUBÍKOVÁ, D. *Strategický marketing: strategie a trendy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 272 s. ISBN 978-80-247-2690-8, str. 78

- *Collaborates* – spolupracující firmy a osoby
- *Customers* – zákazníci
- *Competitors* – konkurenti
- *Climate/kontext* – makroekonomické faktory²⁴

Další možnou formou této metody je **4C**: *customer* – zákazník, *country* – národní specifika, *cost* – náklady a *competitors* – konkurence nebo **7C**: *country* – národní specifika, *climate/context* – makroekonomické faktory, *company* – podnik, *collaborators* – spolupracující firmy a osoby, *customers* – zákazníci, *competitors* – konkurence, *cost* – náklady.

2.5.6 Metoda SWOT

Je to strategická analýza zaměřující se na vnitřní a vnější činitele, které ovlivňují konkurenceschopnost subjektu (podniku, města, kraje). Skládá se ze dvou částí. Vnitřní (interní) činitele zkoumá interní analýza silných (strengths) a slabých stránek (weaknesses), vnější (externí) činitele zkoumá externí analýza příležitostí (opportunities) a ohrožení (threats). „Analýza SWOT se zpravidla soustřeďuje na kombinaci silných stránek a příležitostí (tzv. na rozvojové možnosti daného podnikatelského prostředí) a slabých stránek a ohrožení (tzn. na obranný mechanismus podnikatelského prostředí).“²⁵

Interní analýza (S-W)

Cílem interní analýzy je nalézt tzv. vnitřní potenciál, tj. zdroje a schopnosti zkoumaného subjektu, tedy dříve zmíněné silné a slabé stránky. Mezi **silné stránky** patří vše, „co podnikatelské prostředí a jeho subjekty dobře zvládají, co poskytuje ve srovnání s jinými

²⁴ JAKUBÍKOVÁ, D. *Strategický marketing: strategie a trendy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 272 s. ISBN 978-80-247-2690-8, str. 78

²⁵ LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí, podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Háj ve Slezsku: Maj, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2, str. 47

*výjimečné podmínky, čím lze těžit ze situace apod.*²⁶ Silnou stránkou může být existence místní pilotní firmy se zahraničními zkušenostmi, kvalifikovaná pracovní síla, dobrá úroveň ekonomické infrastruktury apod. Oproti tomu se **slabými stránkami** rozumí vše to, „*co podnikatelské prostředí nezvládá, co způsobuje, že podnikatelské aktivity musejí fungovat v nevýhodných podmínkách, co činí, že podnikatelské prostředí je jakýmkoliv způsobem zranitelné.*“²⁷ Typickými slabými stránkami prostředí jsou špatná dopravní infrastruktura, nevhodné lokality k podnikání či nedostatek finančních prostředků pro rozvojové záměry.

Externí analýza (O-T)

Úkolem této analýzy je vyhledat v okolí subjektu vnější potenciál - příležitosti a ohrožení. Tyto vlivy pomáhá identifikovat metoda PESTEL (analýza vnějšího prostředí). **Příležitostmi** se nazývají vnější vlivy působící na podnikatelské prostředí mikroregionu. Mezi ně se řadí zájem investorů (zahraničních nebo z jiného regionu), spolupráce se subjekty z jiných regionů, apod. **Hrozbami** jsou naopak všechny ostatní vlivy, které představují nebezpečí pro dané podnikatelské prostředí. Mohou jimi být recese v hospodářství (na státní i světové úrovni), útlum určitých podnikatelských oborů nebo i sociální problém jakým je kriminalita.

2.6 Shrnutí teoreticko-metodologické části

Cílem teoreticko-metodologické části práce bylo vystihnout nejdůležitější teoretické poznatky týkající se tématu diplomové práce. Bylo zde popsáno vymezení definic týkajících se základních pojmů, jako jsou podnikání, podnikatel apod. Pro potřeby práce byly tyto pojmy z pohledu několika faktorů následovně nadefinovány. **Podnikání** je *soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem na vlastní odpovědnost za účelem zisku, při které je současně dosahováno vytváření přidané hodnoty a blahobytu pro všechny zainteresované strany.* Jako **podnikatele** vidí autorka *osobu, která je schopna rozpoznat*

²⁶ LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí, podpora malého a středního podnikání.* 1. vyd. Háj ve Slezsku: Maj, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2, str. 46

²⁷ LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí, podpora malého a středního podnikání.* 1. vyd. Háj ve Slezsku: Maj, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2, str. 46

*příležitosti a použít vlastněné zdroje k dosažení stanovených cílů při ochotě podstoupení určitého rizika. **Podnik** je subjekt, ve kterém dochází k přeměně zdrojů (vstupů) na statky (výstupy). Jelikož se diplomová práce zabývá především podnikatelským prostředím, je nutné určit jeho definici. **Podnikatelské prostředí** je souhrn všech vlivů působících na podnikání, podnikatele a podniky, které se nachází v několika úrovních – makro, mezzo a mikro.*

Důležitou oblastí problematiky podnikání je podpora podnikatelské činnosti a podnikání obecně. Existují formy podpory nejen v oblasti poskytování finančních prostředků z fondů Evropské unie a České republiky, ale také formy informační a poradenské podpory. Ve Zlínském kraji, ale i v celé České republice, se nachází velké množství institucí poskytujících služby v oblasti pomoci začínajícím i stávajícím podnikatelským subjektům. Podpora ze strany těchto institucí může pomoci podnikatelům překonávat zmíněné bariéry podnikání.

V pomyslné druhé části kapitoly byl dán prostor teoretickému nastínění použitých metod. Každá metoda je zaměřena na jinou oblast zkoumání, a tak bylo vhodné seznámit se s působností jednotlivých analýz a popisných metod. Podstatou této kapitoly bylo shrnout nejdůležitější poznatky týkající se tématu diplomové práce.

3 Analýza podnikatelského prostředí

Cílem diplomové práce je zjistit úroveň podnikatelského prostředí Zlínského kraje. K tomuto je nutná analýza regionu. Region je velmi složitý subjekt, proto je nutné jej zkoumat z několika pohledů a úrovní. Bylo vybráno šest metod, které měly dohromady obsáhnout popis a analýzu celého kraje. K seznámení se s regionem a popisu jeho základní charakteristiky bude sloužit pasportizace. Účelem použití monitoringu, situační analýzy a PESTLE analýzy je popis prostředí Zlínského kraje. Použití marketingové průzkumu má za úkol zjistit názory podnikatelských subjektů v kraji týkající se převážně podpory podnikání. Na závěr je použita metoda SWOT, v níž se mísí poznatky nejen z předešlých metod, ale také z různých studií Zlínského kraje a názorů autorky.

3.1 Pasportizace

Na začátku každého zkoumání je na místě se seznámit se zájmovým objektem. K tomu je vhodná pasportizace. Pomocí slovních a číselných charakteristik uvádí základní informace o regionu. V této metodě je popsán Zlínský kraj z pohledu 6 oblastí, kterými jsou základní informace o kraji, geografické údaje, historické a kulturní údaje, informace týkající se technické složky regionu, oblast podnikatelské infrastruktury a údaje o významných institucích.

Základní údaje

Zlínský kraj se rozkládá na ploše 3 964 km². Krajským (sídelním) městem regionu je jeho největší město, a to Zlín, který se nachází v pomyslném středu kraje. V kraji žije 590 361 obyvatel (k 31.12.2010). Samotný region vznikl 1.1.2000 spojením čtyř okresů – Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. Na celém území se nachází 305 obcí, z toho 1 statutární město, 29 měst (z toho 13 měst zajišťuje výkon státní správy - viz Příloha 3) a 6 městysů (rok 2009). Nejvyšším samosprávným orgánem kraje je 45členné zastupitelstvo. Výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti je 9ti členná rada, v jejímž čele stojí hejtman, kterým je v současnosti MVDr. Stanislav Mišák. Orgánem, který zajišťuje výkon státní

správy v regionu a plní úkoly dané zastupitelstvem a radou, je krajský úřad. Kraj zodpovídá nejen za rozvoj regionu, ale také za jeho každodenní život ve všech oblastech, jakými jsou např. strategické a krizové řízení, doprava, zdravotnictví, vzdělávání, kultura, ochrana přírody či rozvoj venkova. Zlínský kraj spolu s Olomouckým krajem tvoří jednotku NUTS 2 – Střední Morava.

Geografické údaje

Krajina v regionu je velmi rozmanitá, převážně členitá. Na severu a východě území má spíše kopcovitý charakter, tvořený pahorkatinami a pohořími, zatímco na jihu je terén spíše rovinatého rázu. Na severu regionu se rozkládají Moravskoslezské Beskydy s nejvyšší horou Čertův mlýn (1 206 m), na východě území se rozprostírají Javorníky, jejichž nejvyšší vrchol je Velký Javorník (1 071 m) a směrem k jihu se nacházejí Bílé Karpaty s nejvyšším bodem Velkou Javořinou (970 m). Kopcovitý ráz je zastoupen ještě Hostýnsko-Vsetínskou hornatinou a Vizovickou vrchovinou na jihu území a pohořím Chřiby s nejvyšším bodem Brdo (587 m) na jihozápadě. Mezi rovinaté oblasti patří Hornomoravský a Dolnomoravský úval (na jihu). Přes oba tyto úvaly protéká řeka Morava, do které se vlévá většina toků protékajících územím. Dalšími řekami jsou Bečva v severní části regionu a Olšava nacházející se v jižní části kraje. Mezi geografické informace patří i složení a kvalita půdy. Ta je na většině území minerálně chudá (kromě draslíku a hořčíku). Na vrchovině se nacházejí hnědé půdy a podzoly, štěrkovité a kamenité středně těžké až těžké půdy jsou typické pro kopce a hornatiny. Hnědozemě, černozemě a lužní půdy jsou charakteristické pro oba úvaly a okolí řeky Moravy. Půdní fond kraje je rozdělen na dvě poloviny - zemědělská půda (49,1 %) a nezemědělská půda (50,1 %). Nejvíce zemědělské půdy má okres Uherské Hradiště, a to 61,4 % z celkové výměry okresu. Naproti tomu v okrese Vsetín se nachází z velké části nezemědělská půda (64,5 %), z toho 83,7 % zabírají lesy. Jedním z významných faktorů ovlivňujících přírodní bohatství kraje jsou nerostné suroviny. Na ně je Zlínský kraj bohužel chudý. Mezi nerosty, které se nacházejí na území regionu, se řadí cihlářské hlíny, štěrkopísky, stavební kámen, pískovec a ve velmi omezené míře ropa a zemní plyn (na jihu). Každý region má svá chráněná území. Zlínský kraj má velkou rozlohu s takovými územími. Patří sem dvě chráněné krajinné oblasti – Beskydy a Bílé Karpaty (30 % území regionu). Dále se ve Zlínském kraji nachází 38 přírodních rezervací (z toho 6 národních) a 123 přírodních památek (z toho 2 národní).

Historické a kulturní údaje

Historie území je dalekosáhlá, ovšem historie samotného kraje, jako vyššího územního samosprávného celku, je velmi krátká. Zlínský kraj byl totiž ustanoven k 1.1.2000 a vznikl sloučením okresů Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. Bohatou a zajímavou historií dokládají četné kulturní a historické památky. Významným faktem jsou pozůstatky Velkomoravské říše nacházející se na území kraje, které dokládají významnost oblasti. Dalším významným prvkem je oblast Valašska se svou svéráznou kulturou, Haná typická úrodností a Slovácko, známé pro svou pohostinnost. Mezi nejvýznamnější památky, které jsou zaručeným lákadlem a cílem většiny turistů, patří Podzámecká a Květná zahrada a arcibiskupský zámek v Kroměříži (UNESCO), muzeum židovské kultury v Holešově, poutní místo Velehrad, hrad Buchlov, zámek v Buchlovicích, Valašské muzeum v přírodě a skanzen v Rožnově pod Radhoštěm, areál staveb na Pustevnách, socha boha Radegasta a sousoší Cyrila a Metoděje na Radhošti, muzeum obuvi ve Zlíně nebo zoologická zahrada se zámekem v Lešné.

Technické údaje

Technickými údaji se myslí infrastruktura na území kraje. Tedy technické zázemí nejen pro obyvatele kraje, ale také pro celou veřejnost a podnikatelské subjekty. Mezi nejvýznamnější prvky technické infrastruktury patří dopravní síť. Silniční doprava Zlínského kraje čítá (k 1.1.2009) 2 120,517 km silničních sítí, z toho – 7,24 km dálnice (D1 Kojetín-Kroměříž), 2,742 km rychlostní cesty, 336,63 km silnic I. třídy, 573,935 km silnic II. třídy a 1 199,97 km silnic III. třídy. Celý kraj je rovněž protkнут železniční sítí (cca 358 km tratí). Železnice vedou až na Slovensko, takže je zde dobrá mezinárodní železniční doprava. Zlínskému kraji však chybí vodní a letecká doprava. Nejbližší letiště se nacházejí buďto v Ostravě-Mošnově (Moravskoslezský kraj) nebo v Brně (Jihomoravský kraj). K přepravě osob je zde síť autobusové dopravy a ve městech městská hromadná doprava. Dalším prvkem infrastruktury regionu jsou různé technické sítě, jako jsou vodovody, kanalizace, elektřina, plyn, komunikační síť (telefon, internet) a služby (svoz odpadu, úklid veřejných prostor).

Podpůrná podnikatelská infrastruktura

Jedná se o celkem mladý pojem. I když se instituce na podporu podnikání, které tvoří podnikatelskou infrastrukturu, vytvářejí již od počátku 90. let, svůj tzv. boom zažívají až v současnosti. Do této infrastruktury patří všechny instituce a společnosti, jejichž posláním a cílem je pomoci při zlepšování podmínek podnikání v kraji a podpora začínajících i stávajících podnikatelů v jejich činnosti. Ve Zlínském kraji působí tyto instituce - Podnikatelský inkubátor Vsetín (provozovatel Agentura pro ekonomický rozvoj Vsetínska, o.p.s.), Podnikatelský inkubátor (provozovatel Podnikatelský inkubátor Kunovice – Panský Dvůr, s.r.o.), Podnikatelské centrum Slavičín (provozovatel Regionální centrum kooperace, a.s.), Regionální podpůrný zdroj, s.r.o. (provozovatel Zlínský kraj), Podnikatelské inovační centrum Zlín (provozovatel Technologické inovační centrum s.r.o.), Vědeckotechnický park při UTB ve Zlíně (provozovatel Univerzitní institut UTB ve Zlíně) a Podnikatelský inkubátor (provozovatel Valašskokloboucké podnikatelské centrum s.r.o.).

Instituce

Každý region má veřejné i soukromé instituce sloužící pro výkon státní správy, kontrolu, zdravotní péči, vzdělávání atd. Vrcholnou institucí tohoto regionu je Krajský úřad ve Zlíně, dále okresní, městské a obecní úřady, které vykonávají různě velkou přenesenou správní moc státu. Zdravotní péči kromě malých soukromých subjektů poskytují velké nemocnice, kterých bylo ve Zlínském kraji 10 v roce 2009, a to např. v Kroměříži, v Uherském Hradišti, ve Vsetíně, ve Valašském Meziříčí nebo ve Zlíně. Důležitá je i oblast vzdělání. V regionu se nachází všechny stupně škol. Ve školním roce 2009/2010 bylo v regionu 309 mateřských škol, 256 základních škol, 79 středních škol (gymnázia, střední odborné školy a učiliště, nástavby), 1 konzervatoř, 12 vyšších odborných škol a 2 vysoké školy (Univerzita Tomáše Bati a Evropský polytechnický institut, s.r.o.).

Shrnutí pasportizace

Zlínský kraj je geograficky i kulturně rázovitý region s bohatou historií. Na jeho území se nachází značná část chráněných krajinných oblastí, historických i přírodních památek a kulturních akcí, což přispívá k atraktivitě regionu z pohledu turismu. Region je vybaven

obstojnou dopravní infrastrukturou, která je ovšem z pohledu podnikatelů velmi špatná. Na území kraje se nachází veškerá veřejná správa, zdravotnické a školské instituce. Zástupce zde má i podnikatelská infrastruktura – v kraji se nacházejí podnikatelské inkubátory, vědecko-technologický park i inovační centra.

V celkovém souhrnu je Zlínský kraj dobře vybaven z pohledu veřejné i podnikatelské infrastruktury, což dává dobré podmínky pro podnikání v tomto kraji.

3.2 Monitoring

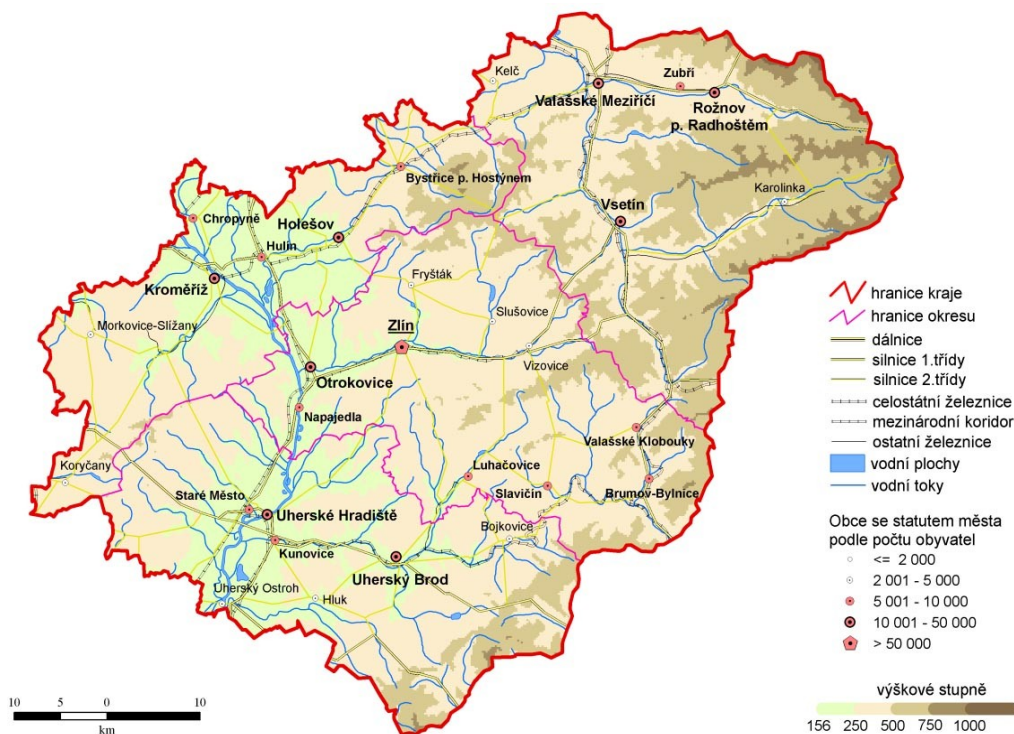
Metoda monitoringu je charakteristická především tím, že její výsledky se převážně zaznamenávají do map. Tím vzniká přehled subjektů vyskytujících se na daném území. Monitoring v této práci je zaměřen na subjekty týkající se podnikání, jako jsou průmyslové zóny, klastry a subjekty podpůrné podnikatelské infrastruktury. V následujících mapách budou zaznamenány polohy jednotlivých subjektů. Nejprve však bude na mapě popsána základní geografická, správní a dopravní charakteristika.

Základní údaje

Zlínský region byl charakterizován pomocí předchozí metody pasportizace. Zde jsou základní údaje pro lepší představu znázorněny na mapě. Obraz totiž podává lepší představu o kraji než jen jeho slovní popis.

Mapa Zlínského kraje znázorňuje nejdůležitější informace o této lokalitě. Barevně jsou vyznačeny výškové stupně. Z barevného rozložení je patrné, že zatímco je Zlínský kraj na severovýchodě velmi hornatý, jihozápadním směrem přechází ve spíše rovinný terén. Dále je vidět, že celé území je pokryto soustavou vodních toků. V mapce jsou také zaznačeny hranice okresů, jejichž spojením vznikl kraj. Těmito okresy jsou Vsetín, Zlín, Kroměříž a Uherské Hradiště. Zakresleno je tam rovněž všech 30 sídel se statusem města včetně přibližného počtu obyvatel. Celé území je pokryto silniční a železniční sítí.

Obr. 3.1 Základní charakteristika Zlínského kraje

Zdroj: *Statistická ročenka Zlínského kraje 2008 - Geografická mapa Zlínského kraje* [online]. © 2011 [cit. 2011-3-30] Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/13002E1DA3/\\$File/13-720108m41.jpg](http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/13002E1DA3/$File/13-720108m41.jpg)>.

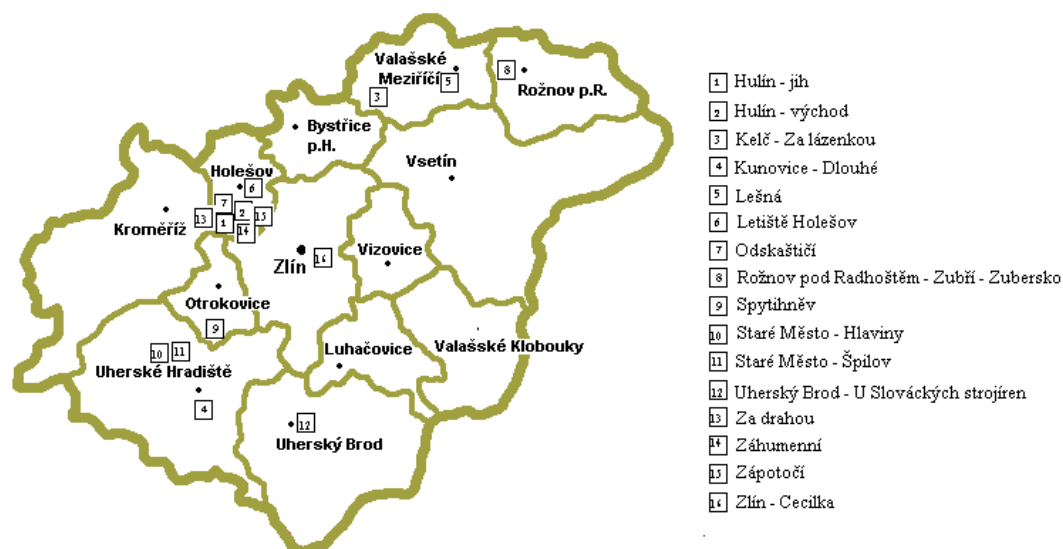
Průmyslové zóny

Pojem průmyslová zóna by se dal obecně definovat jako „*ucelený soubor kompaktních univerzálních objektů vhodných pro lehkou, hygienicky nezávadnou výrobu s účelně vyřešenou dopravou a velkým podílem zeleně mezi jednotlivými objekty.*“²⁸ Průmyslovou zónou se rozumí ucelený komplex průmyslu a služeb s řadou integrovaných funkcí obecného charakteru. Tento komplex využívá vzájemné podpory jednotlivých firem, a to v oblasti výměny informací, poradenství, společné prezentace nebo také využívání mezinárodních kontaktů. Uplatňuje se zde synergický efekt, který pomáhá k dosahování lepších výsledků. Počet průmyslových zón se rychlým tempem zvyšuje. Tyto areály totiž sebou přináší velký ekonomický přínos. Nejen že díky nim vznikají nová pracovní místa, což má velký význam

²⁸ *Průmyslové zóny.* [online] © prumyslove-zony.cz [cit. 2011-4-7] Dostupný z WWW: <<http://www.prumyslove-zony.cz/blog/prumyslove-zony-53>>.

především v regionech s vysokou nezaměstnaností, ale ovlivňují i nové pracovní příležitosti subdodavatelů a dalších investorů.

Obr. 3.2 Průmyslové zóny ve Zlínském kraji (rok 2007)

Zdroj: vlastní zpracování

Na území zlínského regionu se v roce 2007 nacházelo 16 průmyslových zón (viz Příloha 4). Jejich celková plocha činila cca 1 163 ha. V současné době je největší průmyslovou zónou Strategická průmyslová zóna Holešov, které se rozkládá na území o velikosti 360 ha. V tomto areálu již došlo v minulém roce k vytvoření tzv. páteřní infrastruktury (technické a dopravní infrastruktury). To znamená, že území zóny je napojeno na okolní silniční síť, vznikla zde železniční vlečka, byla zde vybudována splašková a dešťová kanalizace, vnitřní komunikace a také byla do zóny přivedena voda a energie. Po dokončení práce na infrastruktuře zóny započalo budování Technologického prahu Progress (viz Příloha 5). V rámci služeb parku bude nabídka prostor a vybavení pro inovačně zaměřené firmy, a také podnikatelský inkubátor. Od minulého roku rovněž započalo obsazování průmyslové zóny investory. Podle studie zpracované předními českými ekonomy má přispět tato zóna ke zvýšení zaměstnanosti, vyrovnání rozdílů mezi průměrným výdělkem v regionu a ČR, ke zvýšení podílu regionu na hrubém domácím produktu, ke zlepšení dopravní infrastruktury v celém regionu či zkvalitnění občanské vybavenosti v okolí zóny.

Klastry

Ve Zlínském kraji se nacházejí tři klastry, a to Plastikářský klaster, Obuvnický klaster a Dřevařsko-nábytkářský klaster. Byl zvažován i vznik strojírenského klasteru, ovšem pro nedostatečný zájem ze strany firem nebyl oficiálně založen.

Plastikářský klaster byl založen v roce 2006 formou zájmového sdružení právnických osob – zpracovatelé plastů. Hlavním důvodem založení klasteru byla silná pozice plastikářského průmyslu ve Zlínském kraji (spolu s gumárenským průmyslem představuje nejvýkonnější segment regionu). Na druhé straně chyběla v regionu kvalifikovaná pracovní síla, chybělo výzkumné a vývojové zázemí pro zpracovatele plastů, byla nutná odpovídající vyjednávací pozice při nákupu služeb a produktů a účinné prosazování zájmů odvětví. Plastikářský klaster má 4 prioritní oblasti: vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů, výzkum a vývoj, společný nákup produktů a služeb a prezentace a propagace klasteru.

Významnou roli hraje spolupráce s významnými institucemi v regionu – Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně (aplikovaný výzkum, nový bakalářský obor, měření výkonnosti klasterů), Zlínským krajem (lobbování oboru, spolupráce při tvorbě Regionální inovační strategie), Sdružením pro rozvoj Zlínského kraje (regionální strategie), Technologickým inovačním centrem (soutěže Inovační firma roku, Nejlepší podnikatelský studentský záměr). Klaster je zapojen v rámci mezinárodního síťování do projektů 7. rámcového programu Evropské unie (CLUSTERPLAST, CERADA) a Operačního programu Přeshraniční spolupráce SR-ČR 2007-2013 (AUTOPLAST).

Obuvnický klaster byl stejně jako předešlý klaster založen v roce 2006, a to na základě projektu „Identifikace možnosti vzniku obuvnického klasteru“ realizovaného Technologickým inovačním centrem s.r.o. Partnery projektu byli Česká obuvnická a kožedělná asociace a Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Obuvnický klaster byl založen jako občanské sdružení CZECH SHOES.

Hlavními oblastmi spolupráce členů v klasteru jsou marketing a produkt, lidské zdroje, spolupráce s Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně a dalšími výzkumnými a servisními organizacemi a informace.

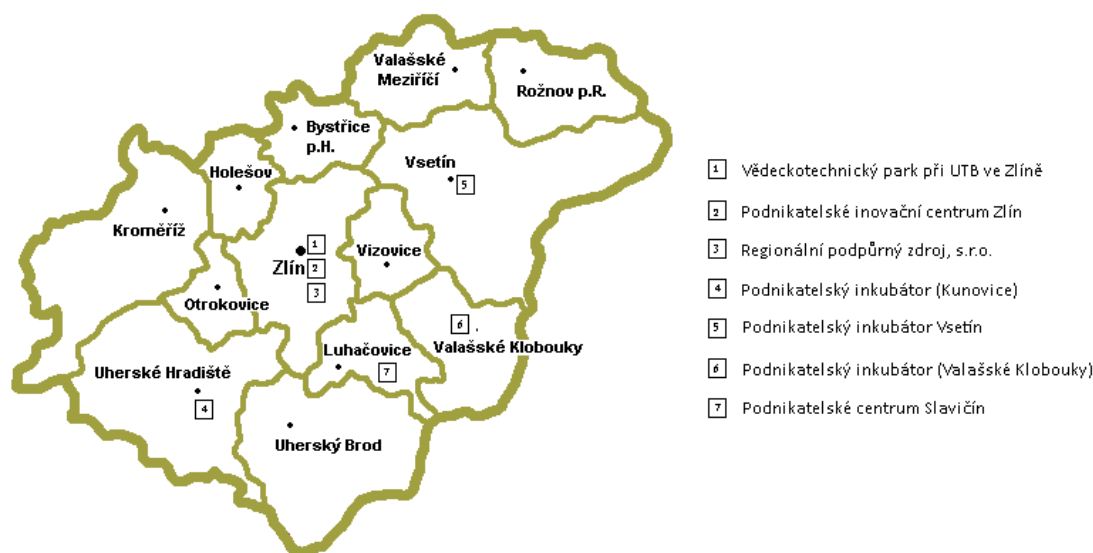
Dřevařsko-nábytkářský klaster byl založen v roce 2007 na základě projektu „Mapování možností vzniku klasteru v oboru dřevařské výroby a výroby nábytku ve Zlínském kraji“, který byl realizován Technologickým inovačním centrem. „*Vizi a poslání klasteru je*

propojení celého hodnotového řetězce firem podílejících se na zpracování dříví a výrobě nábytku, spolupráce při obsazování celospolečensky efektivních zájmů podpory růstu domácí spotřeby produktů na bázi dřevěných a jiných komponentů jako ekologicky vhodné a obnovitelné suroviny s možností strategie rozvoje venkova a inovačních programů.“²⁹ Tento klastr byl založen jako občanské sdružení ABC WOOD.

Podpůrná podnikatelská infrastruktura

Fenoménem posledních let je výstavba institucí pro podporu podnikání. Tyto instituce se souhrnně nazývají jako podpůrná podnikatelská infrastruktura. Mezi tyto instituce, zabývající se inovačním podnikáním, patří převážně podnikatelské inkubátory, inovační centra a vědecko-technické parky. Jejich účelem je podpora začínajících a stávajících podnikatelů v regionu či dané oblasti. Služby těchto institucí pomáhají podnikatelům překonávat počáteční problémy a nastartovat tak podnikatelskou činnost.

Obr. 3.3 Podpůrná podnikatelská infrastruktura

Zdroj: vlastní zpracování

Tato mapka ukazuje, kde se ve Zlínském kraji nacházejí subjekty podpůrné (inovační) podnikatelské infrastruktury. Není to konečné číslo, protože počet těchto institucí se díky

²⁹ *Klastry* [online]. © 2007-2010 [cit. 2011-4-10]. Dostupný z: <<http://www.ticzlin.cz/projekty/klastry/#h2-2>>.

zdrojům z evropských fondů a zájmu jak státu a státní správy, tak podnikatelů neustále rozšiřuje. Z obrázku je patrné, že hlavní oblastí, kde se tyto instituce vyskytují, je krajské město Zlín. Je to nejspíše dáno nejen vhodnou polohou ve středu kraje, ale také tím, že ve Zlíně se nachází Univerzita Tomáše Bati, se kterou tyto instituce spolupracují. Jednotlivé instituce jsou podrobněji popsány v situační analýze 5C v části *collaborators – spolupracující firmy a osoby*.

Shrnutí monitoringu

Podpora podnikání je důležitou oblastí, které by region měl věnovat velkou pozornost. Existují různé nástroje podpory podnikání. Monitoringem byly popsány instituce ve Zlínském kraji, jejichž hlavním účelem je pomoc malým a středním podnikatelským subjektům. Po celém regionu jsou rozmístěny průmyslové zóny za účelem přilákání investorů a zvýšení zaměstnanosti v dané oblasti. Největší výskyt průmyslových zón je v okolí Hulína a Holešova. Nejzajímavější průmyslovou zónou je Strategická průmyslová zóna Holešov spolu s připravovaným technologicko-vědeckým parkem Progress.

Další významnou oblastí je budování klastrů. Ty pomáhají svým členům ke zvýšení jejich konkurenceschopnosti. Ve Zlínském regionu jsou zatím tři klustry, zaměřené v oblastech tradiční výroby – plastikářství, obuvnictví a dřevařství. Třetí zkoumanou oblastí byl výskyt institucí tzv. podpůrné podnikatelské infrastruktury. Tyto inovační firmy se nacházejí na celém území regionu a neustále se budují nové subjekty, což je dalším krokem k rozvoji kvalitního podnikatelského prostředí v regionu.

Výsledky monitoringu naznačují, že v oblasti podpory podnikání formou inovačních institucí, je Zlínský kraj dobře vybaven.

3.3 Marketingový průzkum - průzkum podnikatelského prostředí

Nejdůležitějším prvkem v podnikání jsou jistě podnikatelské subjekty. Bez jejich aktivity by k žádné činnosti nedocházelo. Dílčím cílem diplomové práce je zjištění od podnikatelů Zlínského kraje, jaká je úroveň podpory podnikání. K tomuto průzkumu byl

použit dotazník. Dotazník je zaměřen na získání informací ohledně spolupráce firem s institucemi zabývající se podporou podnikání a jejich celkovou spokojeností.

Plán průzkumu

Průzkum bude zaměřen na hodnocení úrovně podpory podnikání ve Zlínském kraji z pohledu subjektů v něm působících. Cílem je získat informace od podnikatelů ohledně jejich vztahu a zkušenostech s podporou podnikání v kraji. Tímto se získají primární informace, které jsou velmi cenné.

Sběr informací

Důležitým aspektem při výběru způsobu dotazování bylo, jaká bude návratnost dotazníku. V dnešní uspěchané době každý člověk dělá spíše to, co je prospěšné jemu, co je důležité pro jeho práci a nepodstatnými záležitostmi se nezabývá. Důvody mohou být jak povahového charakteru (neochota, nechut'), tak objektivní, jako je např. časová vytíženost. Proto byl kladen důraz na nalezení takového způsobu dotazování, který by byl efektivní. Jako nejlepší možnost, která byla finančně i časově příznivá, se ukázal průzkum mezi náhodně vybranými podnikateli a podniky s pomocí internetového dotazníku. Velkou výhodou je, že respondent se nemusí zdržovat s otevíráním dopisu či přílohy v e-mailu, s jejich vypracováním a následným pracovním odesláním. V tomto případě byl vybraným respondentům zaslán email s odkazem na internetovou stránku, kde do max. 2 minut vyplnili dotazník. Vše bylo maximálně anonymní.

Dalším důležitým aspektem byl výběr podnikatelů. Pro nalezení kontaktů byly využity data z různých internetových databází firem, jako jsou např. firmy na seznam.cz, členové Hospodářské komory atd. Pro tento průzkum bylo vybráno 100 firem. Průzkum probíhal v březnu 2011 po dobu dvou týdnů. Dotazník je uveden v Příloze 6.

Výsledky dotazníkového šetření

Průzkum probíhal po dobu dvou týdnů v březnu 2011. Dotazník byl pomocí e-mailů poslán 100 firmám, vyplnilo jej však pouze 35 podnikatelů (návratnost 35 %). Důvodem malé

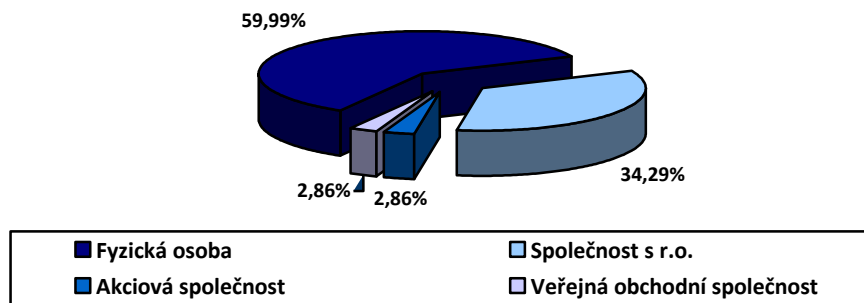
návratnosti mohou být různé příčiny. Mezi ty neobjektivnější patří zaneprázdněnost podnikatelů. V době průzkumu firmy musely podávat daňová přiznání, měly kontroly od úřadů a celkově byli jejich zaměstnanci zaneprázdněni chodem firmy tak, že nejspíše nemohli věnovat pozornost z jejich pohledu zbytečným věcem.

První tři otázky v dotazníku sloužily k charakteristice respondentů - podnikatelů.

Otázka č. 1: Jakou právní formu má Vaše firma?

Nejvíce zastoupených firem a podnikatelů byly fyzické osoby (59,99 %), dále společnosti s ručením omezeným s přibližně 34,29 %. Šetření se zúčastnila i jedna akciová společnost a jedna veřejná obchodní společnost.

Graf 3.1 Četnost firem podle právní formy

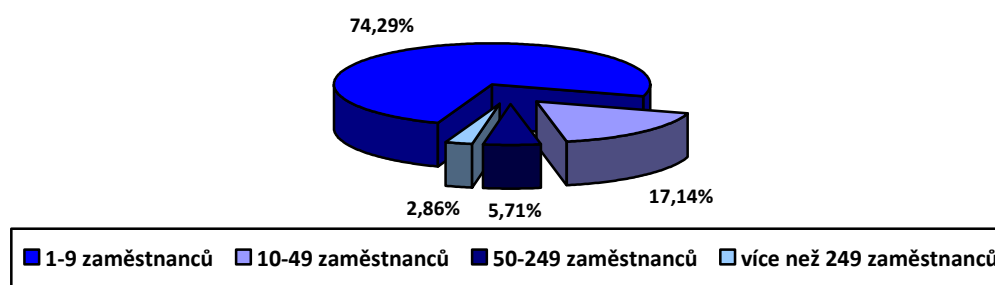
Zdroj: Vyplňto.cz - Podpora podnikání ve Zlínském kraji (výsledky průzkumu) [online]. © 2008-2011 [cit. 2011-3-18]. Dostupný z WWW:< <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/podpora-podnikani-ve-zlinske/>>.

Největší podíl fyzických osob byl očekáván, protože mezi podnikatelskými subjekty ve Zlínském kraji (jak uvádí tab.3.6) se nejvíce objevuje právě tato právní forma. Důvodů může být několik, tím nejvýznamnějším mohou být jednodušší podmínky při založení podnikatelské činnosti (např. žádný nutný kapitál jako u a.s. nebo s.r.o.).

Otázka č. 2: Kolik zaměstnanců má Vaše firma?

Nejvíce firem zaměstnává jednoho až devět zaměstnanců, jsou to tedy malé firmy. Šetření se zúčastnilo 26 malých firem (74,29 %). 6 firem bylo středně velkých. 2 firmy se řadí mezi velké firmy a jedna firma měla více než 249 zaměstnanců.

Graf 3.2 Četnost firem podle počtu zaměstnanců

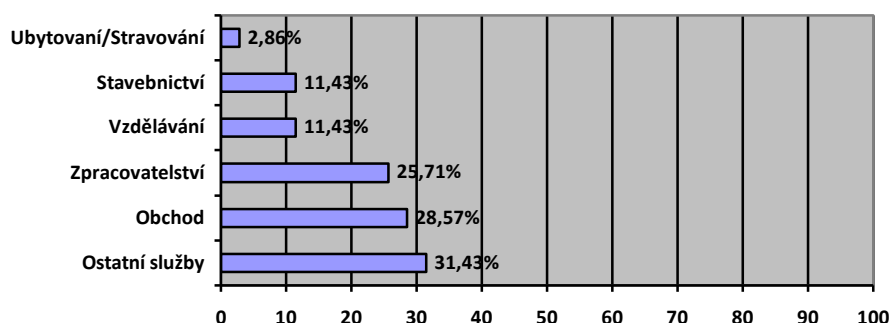
Zdroj: Vyplňto.cz - Podpora podnikání ve Zlínském kraji (výsledky průzkumu) [online]. © 2008-2011 [cit. 2011-3-18]. Dostupný z WWW:< <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/podpora-podnikani-ve-zlinske/>>.

Je zcela logické, že většina respondentů uvedla počet zaměstnanců 1-9, protože největší počet dotázaných uvedlo, že podnikají jako fyzické osoby.

Otázka č. 3: Hlavní náplň Vaší podnikatelské činnosti je:

V této otázce mohli podnikatelé a firmy vybrat i více než jen jednu z nabízených možností. Nejvíce podnikatelských subjektů, a to 31,43 %, označilo za hlavní náplň podnikatelské činnosti ostatní služby. Mezi ně se řadí různé druhy poradenství (advokáti, daňoví poradci), služby zabývající se péčí o tělo a vlasy, veterináři atd. Druhým nejčastěji se vyskytujícím předmětem podnikání je obchod. Zabývá se jím 28,57 % dotázaných. 25,71 % respondentů podniká v oblasti zpracovatelství. Vzdělání a stavebnictví uvedlo jako svou hlavní činnost podnikání 11,43 % podnikatelů. Jeden podnikatel působí v oblasti ubytovacích a stravovacích služeb.

Graf 3.3 Hlavní náplň podnikatelské činnosti

Zdroj: Vyplnto.cz - Podpora podnikání ve Zlínském kraji (výsledky průzkumu) [online]. © 2008-2011 [cit. 2011-3-18]. Dostupný z WWW:< <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/podpora-podnikani-ve-zlinske/>>.

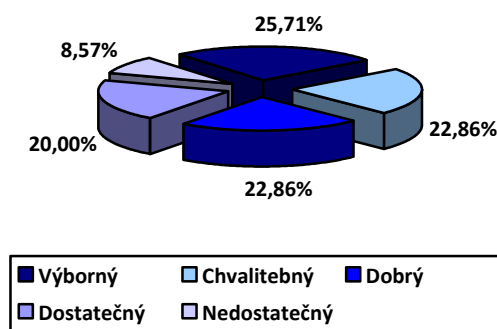
Další dvě otázky se týkaly kvality vztahů mezi podnikateli a veřejnými institucemi a úřady potřebných k podnikání.

Otázka č. 4: Jak hodnotíte spolupráci úřadů a institucí s vaší firmou?

Zde měli podnikatelé a podnikatelské subjekty ohodnotit kvalitu spolupráce pomocí hodnotící škály jako ve škole. Výsledky byly celkem vyrovnané. 25,71 % podnikatelů považuje spolupráci za výbornou a nemají tudíž žádné výhrady. Podle 22,86 % dotázaných je spolupráce na chvalitebné úrovni. Průměrně spokojeno je taktéž 22,86 % respondentů, kteří spolupráci s institucemi ohodnotili jako dobré. 20 % podnikatelů má špatné zkušenosti s institucemi, protože spolupráci ohodnotili jako dostačující a 8,57 % dotázaných je absolutně nespokojeno.

Ze všech respondentů odpovědělo 74,29 %, že je více či méně spokojeno v oblasti spolupráce s institucemi. Ke zjištění, co přesně je příčinou nespokojenosti podnikatelů, slouží otázka č. 5, která má specifikovat možné důvody.

Graf 3.4 Úroveň spolupráce mezi firmami a institucemi

Zdroj: Vyplňto.cz - Podpora podnikání ve Zlínském kraji (výsledky průzkumu) [online]. © 2008-2011 [cit. 2011-3-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/podpora-podnikani-ve-zlinske/>>.

Otázka č. 5: Pokud jste odpověděli jinak než „výborný“, uveďte konkrétní instituce, jejich nedostatky či jiné důvody nespokojenosti.

V této otázce byl dán prostor dotázaným, aby vyjádřili důvody své nespokojenosti. Nejčastěji zmiňovanými fakty byla byrokracie a neochota úřadů, respektive úředníků. Podnikatelé poukazovali na neprofesionální přístup úředníků, jejich neochotu pomoci, dokonce i na jejich neschopnost poradit a pomoci v určitých věcech. Dalšími nedostatky, které dotázaní uvedli, byla podle nich předem domluvená výběrová řízení státních institucí, zbytečné administrativní zatížení (náročnost na čas) nebo nedostatečná poradenská činnost institucí. Jeden respondent uvedl jako důvod špatnou synchronizaci práce úřadů, kdy v době příprav daňového přiznání má ve firmě nejvíce kontrol z pojišťoven a OSSZ. Nejčastěji zmiňovanými institucemi, se kterými měli nebo mají podnikatelé problémy, jsou finanční a stavební úřad.

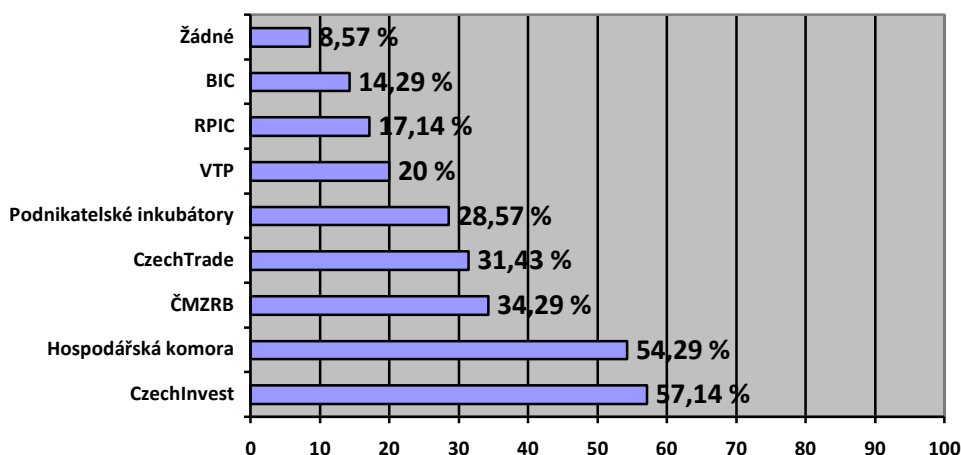
Poslední část dotazníku se věnuje podpoře podnikání.

Otázka č. 6: Jakou instituci na podporu podnikání znáte?

V České republice působí několik institucí, jejichž hlavním posláním je pomoci jak začínajícím podnikům uchytit se na trhu a dosahovat určitých výsledků, tak již zavedeným

fungujícím podnikům. Cílem této otázky bylo zjistit, jaké povědomí o těchto institucích podnikatelské subjekty mají. Nejznámějšími institucemi mezi podnikateli jsou CzechInvest (57,14 %) a Hospodářská komora (54,29 %). Dalšími subjekty známými mezi podnikateli jsou Českomoravská záruční a rozvojová banka (34,29 %), CzechTrade (31,43 %) a podnikatelské inkubátory (28,57 %). 20% respondentů se setkala i s pojmem vědecko-technologické parky, regionální poradenská a informační centra (17,14 %) i podnikatelská informační centra (14,29 %). Pouze 3 respondenti, což je 8,57 %, uvedli, že neznají ani jednu instituci na podporu podnikání.

Graf 3.5 Instituce na podporu podnikání (v povědomí)

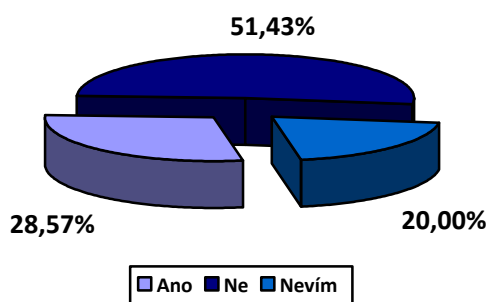
Zdroj: *Vyplňto.cz - Podpora podnikání ve Zlínském kraji (výsledky průzkumu)* [online]. © 2008-2011 [cit. 2011-3-18]. Dostupný z WWW:< <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/podpora-podnikani-ve-zlinske/>>.

Ze zjištěných výsledků je jasné, že většina podnikatelů je informovaná o existenci těchto institucí. Je to dobrá zpráva, protože to vypovídá o schopnosti těchto institucí dostat se do povědomí podnikatelských subjektů. Je však nutné, aby tyto instituce a organizace typu vědeckotechnických parků a podnikatelských inkubátorů více dbaly o svou dostatečnou propagaci. Právě tyto instituce totiž mohou pomoci podnikatelům s jejich rozvojem.

Otázka č. 7: Využila, využívá či hodlá Vaše firma využívat služeb některé z těchto institucí?

Účelem bylo zjistit míru využívání služeb těchto institucí. Polovina (51,43%) respondentů odpověděla, že nemá zájem o spolupráci s těmito institucemi. Důvody mohou být různé. Vzhledem ke svému podnikání to buďto nepotřebují, nebo si podnikatelé chtějí vystačit sami. Naproti tomu 28,57 % dotázaných vypovědělo, že nějaký kontakt navázali, nebo se chystají navázat. 20% dotázaných uvedlo, že neví, což znamená, že služeb zatím nevyužilo a možnost budoucí spolupráce není ani jistá, ani zavrhnutá.

Graf 3.6 Využívání institucí na podporu podnikání

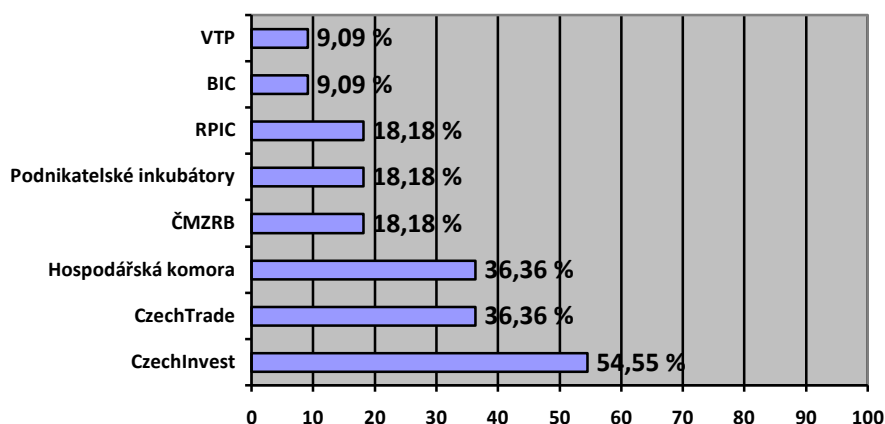
Zdroj: *Vyplnto.cz - Podpora podnikání ve Zlínském kraji (výsledky průzkumu)* [online]. © 2008-2011 [cit. 2011-3-18]. Dostupný z WWW:< <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/podpora-podnikani-ve-zlinske/>>.

Výsledek se dal očekávat. Vzhledem k počtu fyzických osob mezi respondenty a celkově malému počtu dotázaných není tento údaj nijak překvapující.

Otázka č. 8: Pokud jste odpověděli „ano“, uveďte kterou/které:

Zde podnikatelé uvedli, se kterými institucemi mají nějakou zkušenost. Polovina (54,55%) dotázaných uvedla, že spolupracují nebo hodlají spolupracovat s CzechInvest. S CzechTrade a Hospodářskou komorou má zkušenost 36,36 % dotázaných. S Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou, podnikatelskými inkubátory a regionálními poradenskými a informačními centry spolupracuje stejný počet dotázaných, a to 18,18 %. Jeden podnik má zkušenost s Podnikatelským inovačním centrem a s vědecko-technologickým parkem taktéž jeden dotázaný.

Graf 3.7 Instituce na podporu podnikání (využívané)

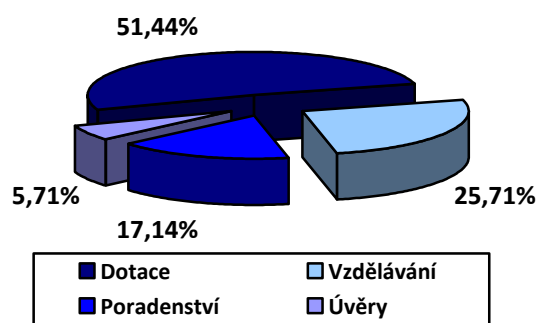
Zdroj: *Vyplňto.cz - Podpora podnikání ve Zlínském kraji (výsledky průzkumu)* [online]. © 2008-2011 [cit. 2011-3-18]. Dostupný z WWW:< <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/podpora-podnikani-ve-zlinske/>>.

U institucí, které se umístily na prvních třech místech, se výsledek dal očekávat. CzechInvest je totiž nejznámější organizací a podílí se na mnoha projektech v rámci podpory podnikání a rozvoje. Umístění Hospodářské komory je způsobeno i tím, že jako zdroj kontaktů firem byla použita právě i její databáze.

Otázka č. 9: O jakou formu podpory by Vaše firma měla největší zájem?

Důvody spolupráce s institucemi na podporu podnikání jsou různé. Každá firma potřebuje něco jiného, co by ji mohlo pomoci. Na výběr byly podnikatelům dány čtyři možné způsoby podpory. Polovina (51,43 %) respondentů by jako formu podpory zvolila dotace. O možnost vzdělávání by usilovalo 25,71 % dotázaných. Podporu formou poradenství by si zvolilo 17,14 % respondentů a úvěr by chtělo 5,71 % dotázaných.

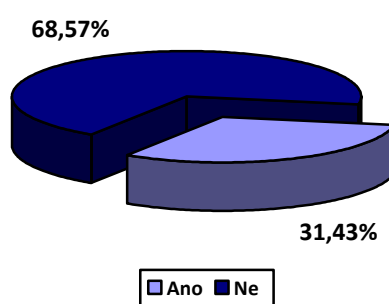
Zcela podle očekávání dopadlo šetření týkající se žádaných forem podpory. Dotace jsou totiž finanční prostředky, které může firma libovolně využít ke svému rozvoji a podnikatelské činnosti. Je nutné dodat, že libovolnost využití je podmíněna jistými podmínkami, jako jsou podrobně vypracované projekty a transparentní využití prostředků s dotací.

Graf 3.8 **Žádanost forem podpory podnikání**

Zdroj: *Vyplňto.cz - Podpora podnikání ve Zlínském kraji (výsledky průzkumu)* [online]. © 2008-2011 [cit. 2011-3-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/podpora-podnikani-ve-zlinske/>>.

Otázka č. 10: Znáte konkrétní programy podpory podnikání?

Kromě institucí, které mají za úkol pomáhat hlavně malým a středním podnikům, existují i programy, které jsou založeny na finanční pomoci. Tato otázka měla zjistit, jestli podnikatelé vůbec vědí o možnostech využít takovéto programy. Více než dvě třetiny (68,57 %) neznají žádné konkrétní programy.

Graf 3.9 **Znalost programů podpory podnikání**

Zdroj: *Vyplňto.cz - Podpora podnikání ve Zlínském kraji (výsledky průzkumu)* [online]. © 2008-2011 [cit. 2011-3-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/podpora-podnikani-ve-zlinske/>>.

I když podnikatelé vědí o institucích zabývajících se podporou podnikání, ohledně konkrétních programů už to tak není. Na druhou stranu je celkem logické, když služeb těchto institucí využilo jen 29 % dotázaných, že právě tolik respondentů bude vědět něco více o programech.

Otázka č. 11: Pokud jste odpověděli „ano“, uveďte které.

Většina respondentů, která odpověděla na tuto otázku, zmiňovala programy týkající se inovací a vzdělanosti. Mezi tyto programy patřily programy Operačního programu Podnikání a inovace – Start, Inovace, dále programy Nemovitosti, Prosperita, Výzkum a vývoj, Lidské zdroje, Rozvoj ITC, dotace na zřízení pracovního místa Cofed, projekt Vzdělávejte se a Zelená úsporám.

Otázka č. 12: Co by podle Vás mohlo přispět ke zlepšení podnikatelského prostředí ve Zlínském kraji?

Tato otázka měla za úkol zjistit názory podnikatelů na to, co by pomohlo zlepšit podnikatelské prostředí ve Zlínském kraji. Podnikatelům byl dán prostor vyjádřit své postoje k tomuto tématu. Je třeba uvést, že ačkoliv se jednalo o nepovinnou otázku, většina podnikatelů odpověděla. Všeobecně se dá říci, že nejčastější myšlenky se týkaly úřadů a dopravní infrastruktury. Podle respondentů by pomohlo zlepšení přístupu úřadů, zvýšení kvalifikace jejich zaměstnanců, zvýšení zodpovědnosti úředníků za svoji práci (trestně-právní), zjednodušení byrokracie, větší podpora malých a středních firem a informovanost o ní. Dále je podle nich důležité řešit otázku dopravní infrastruktury, protože ta je podle respondentů ve Zlínském kraji špatná. Hlavně jim chybí dálnice. Mezi další zmíněné nápady patří jasná výběrová řízení, maximalizace ochrany hospodářské soutěže a minimalizace možnosti nekalých konkurenčních praktik, větší spolupráce podniků se středními a vysokými školami nebo zjednodušení podmínek, aby mohly malé a střední firmy snadněji dostat dotace nebo využívat programy podporující podnikání.

Shrnutí marketingového průzkumu

Průzkumu se zúčastnilo 35 respondentů ze 100 oslovených. I přes malou vypovídací schopnost dotazníkového šetření z průzkumu vzešly zajímavé poznatky. Většina respondentů byly fyzické osoby. Co se týká hlavního cíle dotazníku, to je zjistit úroveň spolupráce mezi podnikateli a institucemi nejen státními, ale také těmi na podporu podnikání, byly výsledky ve zkratce následující.

S institucemi státní správy je spokojena asi 1/4 dotázaných. To znamená, že celé ¾ respondentů mají malé či velké důvody k nespokojenosti. Mezi ty nejčastější se řadí zbytečná administrativní náročnost, byrokracie a celková neochota a nekvalifikovanost úředníků. Dalšími důvody jsou nedostatečná poradenská činnost institucí státní správy a časová náročnost spojená s administrativou. Dále bylo zjištěno, že podnikatelé mají jisté informace o institucích na podporu podnikání, kdy nejznámější je pro ně agentura CzechInvest. V otázce využívání služeb těchto subjektů je tomu však už jinak. Z průzkumu vyplynulo, že s těmito organizacemi spolupracovalo jenom 29 % dotázaných. O programech určených k podpoře podnikání a rozvoji věděla opět jen menší třetina dotázaných. Konkrétně zmíněné programy se týkaly většinou vzdělávání a inovací. Nakonec byla respondentům položena volná otázka, co by mohlo přispět k rozvoji podnikatelského prostředí Zlínského kraje. Téměř většina se shodla na nutném **zkvalitnění dopravní infrastruktury, zvýšení kvalifikace a profesionality úředníků a zjednodušení podmínek potřebných pro využívání programů na podporu podnikání.**

Z výsledků průzkumu je jasné, kterým oblastem by měla být věnována pozornost, aby se zkvalitnily podmínky pro podnikání v regionu. Je nutné **urychlit výstavbu a dostavbu dálničních a rychlostních komunikací na území kraje**, aby se zrychlila a zkvalitnila doprava. Další oblastí hodnou pozornosti jsou úřady a její zaměstnanci. Podnikatelům by jistě pomohlo, kdyby se snížila byrokracie. Podnikatelé v průzkumu uvedli spíše nespokojenost se státní správou. Sami navrhovali, že by jistě systému pomohlo, kdyby byl změněn přístup úředníků. Bylo by podle nich vhodné **zvýšit jejich kvalifikaci, profesionální přístup a** v některých případech jim dát **trestně-právní odpovědnost za škody**, které svou nekvalitní prací mohou způsobit. V neposlední řadě je zde otázka podmínek pro získání podpory z programů. Podnikatelé uvedli, že podmínky, které jsou nastaveny k získání podpory, znevýhodňují některé malé podnikatele. Celkově by pomohla i **větší propagace** (hlavně ze strany úřadů a státních institucí) **programů a možnosti podpory podnikání** mezi podnikateli, protože ti mnohdy neví, jaké mají příležitosti v oblasti podpory podnikání.

3.4 PESTLE analýza

Metoda PESTLE zkoumá vnější podnikatelské okolí z 6ti pohledů. Jak již bylo uvedeno v teoretické části, jedná se o politické, ekonomické, sociální, technologické,

legislativní a ekologické faktory, které působí na podnikatelské subjekty v regionu. PESTLE analýza je velice obsáhlá, jelikož zahrnuje veškeré faktory podnikatelského okolí, tím pádem nespočet pozitivních, neutrálních i negativních vlivů působících na podnikatelské subjekty ve zkoumané oblasti. Jelikož je PESTLE analýza v této práci pouze dílčí metodou, bude počet zkoumaných faktorů omezen pouze na výčet těch (podle autorky) nejdůležitějších z nich.

Politické faktory

V současné době je politická scéna velmi nestabilní. Vláda schvaluje reformy, které mají pomoci k zastavení zadlužování státu a zmenšení schodku státního rozpočtu. To s sebou ovšem přináší značná opatření, která nejsou u veřejnosti vítána. V České republice v současné době vládou pravice strany, a od toho se i odvíjí určité změny. Dochází k tzv. utahování opasků v sociální sféře, kdy se zmenšují nebo naprosto ruší podpůrné dávky vydávané občanům. Snižují se rozpočty krajů i celkové státní správy.

Ekonomické faktory

Většina makroekonomických dat je sledována nejen z pohledu celé České republiky, ale také z pohledu krajů, v některých případech i na úrovni okresů. Jako ekonomické faktory prostředí Zlínského kraje byly autorkou vybrány většinou ty, které se dají porovnat i s celorepublikovými údaji. Ekonomických vlivů, které se dotýkají podnikatelského okolí, je celá škála, ovšem není účelem této práce se zabývat pouze touto oblastí, a tak byly vybrány pouze ty nejznámější a nejpoužívanější makroekonomické ukazatele.

Tab. 3.1 **Vývoj HDP na 1 obyvatele v KČ (období 2006 až 2009)**

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Zlínský kraj	255 695	279 928	299 589	286 977	x
Česká republika	313 868	342 494	353 701	345 601	348 928

Zdroj: ČSÚ

Hrubý domácí produkt na obyvatele značí, jak velká hodnota výstupu byla vyrobena v České republice na jednoho jejího občana. Zlínský kraj patří mezi slabší regiony. Jeho hrubý domácí produkt je menší než celorepublikový průměr. Jak v případě HDP Zlínského kraje, tak v celostátním měřítku je vidět společný mezník, a to rok 2008, kde došlo k poklesu HDP. Možnou příčinou je hospodářská krize.

Tab. 3.2 Vývoj inflace v České republice v % (období 2006 až 2010)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Inflace (ČR)	2,5 %	2,8 %	6,3 %	1,0 %	1,5 %

Zdroj: ČSÚ

Inflace je známá jako tzv. *makroekonomické zlo*. Udává výši cenové hladiny. Ceny přirozeně rostou v čase, a to se projevuje na zvyšující se inflaci. Čím vyšší je inflace, tím nižší je kupní síla obyvatelstva. Proto není dobré, když se inflace razantně zvyšuje. V roce 2006 a 2007 se cenová hladina držela na úrovni 2 až 3 %. V roce 2008 však začala lineárně růst, až se dostala v říjnu 2008 na úroveň 6,6 %. Od listopadu však opět začala cenová úroveň klesat. Nyní je míra inflace přibližně na úrovni, na které se nacházela před rokem 2006.

Tab. 3.4 Vývoj nezaměstnanosti (období 2006 až 2010)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Zlínský kraj	7,75 %	6,02 %	6,13 %	10,83 %	10,74 %
Česká republika	7,1 %	5,3 %	4,4 %	6,7 %	7,28 %

Zdroj: ČSÚ

Z časové řady je zřejmé, že nezaměstnanost ve Zlínském kraji je vždy vyšší, než je celostátní průměr. V prvních třech sledovaných letech byla nezaměstnanost mírně vyšší, avšak stále se blížila průměru ČR. Ovšem v roce 2009 dochází ke značnému zvýšení počtu nezaměstnaných, a to zřejmě v důsledku celosvětové hospodářské krize. Její negativní dopady se projevovaly i v roce 2010, a tak byla nezaměstnanost v regionu stále přes 10 %.

Tab. 3.4 **Průměrná mzda (období 2006 až 2010)**

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Zlínský kraj	17 914	19 319	20 767	21 131	x
Česká republika	19 546	20 957	22 593	23 488	23 951

Zdroj: ČSÚ

Průměrná mzda byla ve Zlínském regionu vždy nižší, než je celorepublikový průměr. Je to způsobeno vysokou průměrnou mzdou hlavního města Prahy, která se započítává do průměru ČR, a tím jej značně zvyšuje. I přesto je ve vývoji vidět růstová tendence.

Sociálně-kulturní faktory

Zlínský kraj měl k 31.12.2010 celkem 590 361 obyvatel, z toho 287 984 mužů a 302 377 žen. Průměrná hustota zalidnění kraje byla cca 148 obyvatel na km². Nejvíce obyvatel žilo v okrese Zlín, a to 193 154 obyvatel, nejméně v okrese Kroměříž, kde žilo 107 875 obyvatel.

Pracovní síla ve Zlínském kraji v roce 2009 čítala celkem 290 927 osob, z toho 163 151 mužů a 127 776 žen. Ekonomicky neaktivních obyvatel bylo 218 091. Největší skupinou neaktivních obyvatel byli řádní starobní důchodci (51,9 %), studenti (25,2 %), lidé na mateřské dovolené (8,1 %) a invalidní důchodci (6,8 %).

Vzdělanostní struktura, ve které jsou zahrnuty osoby starší 15 let, byla v roce 2009 následující:

Tab. 3.5 **Vzdělanost obyvatel Zlínského kraje (15+ let)**

Dosažené vzdělání	Počet	Podíl (%)
Bez vzdělání	0	0
Základní	97 731	19,2
Střední bez maturity	185 791	36,5
Střední s maturitou	167 467	32,9
Vysokoškolské	58 028	11,4

Zdroj: ČSÚ

Z tabulky je patrné, že největší zastoupení mezi obyvatelstvem má střední vzdělání (střední odborná učiliště a střední odborné školy), a to celkem 69,4 % . Co se týká zastoupení studijních oborů, největší počet obyvatel vystudoval obory týkající se techniky a technických řemesel (24,2 %), dále všeobecně vzdělávací programy (23,2 %) a třetí největší zastoupení mají obory zaměřené na obchod a správu (10,3 %).

Technologické faktory

Určit technologické faktory pro celý region je velmi obtížné. Každý podnikatelský subjekt je na stávajících i nových technologiích jinak závislý. Výzkum a vývoj je bezesporu velmi důležitý, ovšem určit, co je stěžejní pro Zlínský kraj, není jednoduché. Jeden zástupce však může být jmenován a tím je infrastruktura - jak všeobecná, tak podpůrná podnikatelská. Čím více se nové technologie zapojují při budování všeobecné infrastruktury, tím lepší podmínky pro podnikání se nabízejí subjektům působícím na daném území. I podpůrná podnikatelská infrastruktura, zahrnující inovační instituce a parky zabývající se vědou, výzkumem a vývojem, je součástí technologického prostředí. Díky ní totiž dochází k novým objevům, které mohou pomoci ke zkvalitnění podmínek podnikatelského prostředí. Dalším technologickým aspektem jsou neustále se zvyšující ceny energie a pohonných hmot. To se

negativně projevuje zvyšováním nákladů podnikatelů, a následném zdražování zboží, či omezování pracovních kapacit.

Legislativní faktory

Každý subjekt, ať už se jedná o podnikatele, podnik, obec, region či obyvatelstvo, je ovlivňován státní legislativou. Všichni musí dodržovat státem vydané zákony, směrnice, vyhlášky a normy. Tyto právní předpisy jsou uvedeny v různých zákonících, jako jsou Obchodní zákoník, Zákoník práce či Občanský zákoník. Každý subjekt je povinen dodržovat hygienické a bezpečnostní předpisy a řídit se řádně (mimo jiné) daňovými a účetními zákony. Po vstupu do Evropské Unie musí podnikatelské subjekty dodržovat i právní normy vydané institucemi tohoto společenství.

Ekologické faktory

Zlínský kraj je charakteristický díky velkému podílu chráněných přírodních oblastí. To do jisté míry omezuje možnost, kde můžou subjekty podnikat.

Shrnutí PESTLE analýzy

Rozvoj regionu je závislý na mnoha faktorech. Zlínský kraj ovlivňují nejen politické, legislativní, ekonomické a technologické faktory, které jsou ve většině stejné pro všechny regiony České republiky, ale také sociální a ekologické aspekty prostředí konkrétního regionu. Politicko-právní a ekonomické faktory do značné míry ovlivňují podmínky pro podnikání. Legislativní faktory dávají právní příkazy a zákazy, kterými se musí podnikatelé řídit, stanovují podmínky založení, provádění a ukončení podnikatelské činnosti. Na technologických a sociálních faktorech do jisté míry závisí atraktivita regionu z hlediska potenciálních investorů. Kvalita pracovní síly a technické vybavení regionu je jedním z klíčových prvků rozhodování investora, kde bude investovat svůj kapitál. Poslední dobou se dostává do popředí důležitost životního prostředí. Ekologická omezení jsou stále přísnější, a to může jistým způsobem omezit podnikatelskou činnost určitých oborů. Na druhou stranu

tato omezení nutí podnikatele podporovat výzkum a vývoj, aby se zlepšovaly technologie výroby, a tím bylo docíleno efektivní výroby při minimálním ekologickém zatížení.

3.5 Situační analýza „5C“

5C je další popisná metoda, která zkoumá prostředí převážně podniků. Aby se mohla tato metoda aplikovat na popis podnikatelského prostředí regionu, musí se definovat, co se bude zkoumat pod jednotlivými body. Pro potřeby této diplomové práce jsou jednotlivé aspekty blíže specifikovány.

Company – podnik – *region*

Collaborators – spolupracující firmy a osoby – *instituce v regionu, státní instituce ovlivňující region*

Customers – zákazníci – *firmy a podnikatelé působící ve Zlínském kraji*

Competitors – konkurenti – *ostatní regiony, instituce na podporu podnikání v jiných regionech*

Climate/kontext – makroekonomické faktory

Company – Region

Zlínský kraj byl popsán již v metodě pasportizace. Proto bude v tomto faktoru popsán jen velmi stručně. Jedná se o jeden ze 14 územních samosprávných celků České republiky. Vznikl v roce 2000 spojením 4 okresů – Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. Statutárním městem je Zlín. V regionu žilo k 31.12.2010 590 361 obyvatel. Krajina v regionu je velmi rozmanitá, převážně pak členitá. Celý region je poset říčními toky, které se vlévají do největší řeky Moravy. Na území kraje se nachází poměrně velké zastoupení chráněných území. Kultura a historie kraje je velmi bohatá, a tak je Zlínský region vnímám jako turisticky atraktivní oblast. V kraji je dobrá technická infrastruktura, obstojná dopravní infrastruktura a kvalitní podpůrná podnikatelská infrastruktura.

Collaborators – Spolupracující instituce v regionu

Ve Zlínském kraji se nachází několik typů institucí, které se více či méně dotýkají činnosti podnikatelských subjektů. Jsou jimi jak státní instituce určené přímo podnikatelům, které povolují, kontrolují, penalizují a ruší podnikatelskou činnost, tak instituce, které slouží i nepodnikatelským subjektům, avšak část své aktivity věnují i podnikatelské oblasti. Fenoménem posledních 20 let je u nás vznik institucí, které tvoří tzv. podpůrnou podnikatelskou infrastrukturu.

Státní instituce – živnostenský úřad, finanční úřad, úřad práce, stavební úřad, krajský soud, krajský úřad, městský úřad, obecní úřad, Česká obchodní inspekce, Státní veterinární správa, organizace na podporu podnikání – např. CzechInvest, Hospodářská komora

Nestátní instituce – banky, pojišťovny, poradenské firmy, občanská sdružení na podporu podnikání a rozvoj (klastry)

Podpůrná podnikatelská (inovační) infrastruktura

Patří mezi ně instituce, které byly založeny přímo pro podporu podnikatelských subjektů. Jejich posláním je pomáhat začínajícím podnikatelům s počátečními překážkami a stávajícím podnikatelským subjektům pomáhat v jejich rozvoji a zvyšování konkurenceschopnosti.

Podnikatelský inkubátor Vsetín – provozovatel Agentura pro ekonomický rozvoj Vsetínska, o.p.s., zakladatel město Vsetín.

Hlavním úkolem této instituce je řešení nezaměstnanosti, ekonomického rozvoje, rozvoje podnikání, zvyšování kvality života obyvatel, rozvoj občanské společnosti, zapojování podnikatelské veřejnosti do komunitních aktivit a rozhodovacích procesů při respektování zásad trvale udržitelného rozvoje. Dalším cílem je zabezpečování činností týkajících se podnikatelského inkubátoru nebo vědeckotechnického parku na základě smlouvy s městem Vsetín. Společnost má za úkol podpořit intenzitu, kvalitu a rychlost šíření inovací a transferu technologií do hospodářské praxe regionu s důrazem na progresivní (high-tech) technologie.

Podnikatelský inkubátor – provozovatel Podnikatelský inkubátor Kunovice-Panský Dvůr, s.r.o., zakladatel město Kunovice.

Hlavním účelem společnosti je příprava a realizace projektu podnikatelského inkubátoru. Mezi cíle patří zajištění obsazenosti inkubátoru, vytváření podmínek pro podporu malého a středního podnikání a podpora rozvoje lidských zdrojů pro potřeby podnikatelů v regionu ve spolupráci se středními a vysokými školami v regionu a okolí.

Podnikatelské centrum Slavičín – provozovatel Regionální centrum kooperace, a.s., zakladatelé město Slavičín, společnosti INTEC s.r.o. a OMNIQA, a.s. a obce Lipová, Vlachovice, Petrůvka, Rudimov, Šanov a Hostětín.

Posláním a cílem společnosti je podpora malých a středních podnikatelů, vytváření nadstandardních podmínek pro realizaci podnikatelských aktivit s přímým dopadem na zvýšení zaměstnanosti, usnadnění přístupu k dotacím ze strukturálních fondů EU a podpora rozvoje lidských zdrojů pro potřeby podnikatelů v regionu ve spolupráci se středními a vysokými školami. Souhrnným cílem tohoto podnikatelského centra je zvýšení ekonomického rozvoje Slavičína.

Regionální podpůrný zdroj, s.r.o. – společník je Zlínský kraj (100 %).

Tato společnost byla založena za účelem podporovat rozvoj podnikatelské činnosti a realizovat rozvojové projekty. Jejím hlavním cílem je řešit problémy malých a středních firem spojené s financováním jejich podnikatelské činnosti. Dalším cílem společnosti je pomoc při řešení problémů malých a středních firem a obcí Zlínského kraje, jako i neziskových organizací sídlících na území kraje, které jsou spojeny s financováním jejich aktivit ve schválených projektech v rámci Regionálního operačního programu Střední Morava.

Podnikatelské inovační centrum – provozovatel Technologické inovační centrum s.r.o., zakladatelé Zlínský kraj (50 %) a Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (50 %).

Tak jako u předešlých společností i toto podnikatelské centrum má jako hlavní cíl naplňování strategie ekonomického rozvoje Zlínského kraje, vytváření podmínek pro vznik a rozvoj inovačních firem, pro využívání výsledků výzkumu a vývoje v podnikatelské praxi s důrazem na high-tech technologie a pro rozvíjení nových oborů, technologií a služeb. Dalším cílem je vytvoření takových nástrojů podpory inovačních aktivit, které umožní stimulovat ekonomický růst a prosperitu regionu, zvýší konkurenceschopnost firem a přispěje ke vzniku a udržení vysoce kvalifikovaných pracovních míst. Celkovým posláním společnosti je vytvořit zázemí a prostor pro rozvoj a podporu inovačního podnikání v regionu, možnost vzniku klastrových iniciativ, prostor pro komerčně orientovaný vědecký a technologický výzkum a v neposlední řadě možnost využívání výsledků univerzitního výzkumu v podnikatelské praxi.

Vědeckotechnický park při UTB ve Zlíně – provozovatel Univerzitní institut UTB ve Zlíně, zakladatel Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně je základním prvkem při tvorbě vědeckovýzkumného zázemí coby součásti inovačního prostředí. Prioritní aktivitou univerzity je oblast terciárního a celoživotního vzdělávání pro vědu, výzkum a inovace. Pomocí dalších aktivit univerzita usiluje o rozvoj podnikatelského prostředí a podporu celoživotního vzdělávání. Cílem těchto činností je vytvoření prostředí, které prohloubí vztahy a spolupráci univerzity a jejich partnerů s podnikatelskými subjekty za účelem propojení vědy a výzkumu s podnikatelskou praxí.

Podnikatelský inkubátor – provozovatel Valašsko-kloboucké podnikatelské centrum s.r.o., zakladatel město Valašské Klobouky.

Společnost byla vybudována za účelem řešení nezaměstnanosti, ekonomického rozvoje regionu, rozvoje podnikání a zvyšování kvality služeb regionu. Jejím úkolem je zabezpečování činností týkajících se podnikatelského inkubátoru. Cílem společnosti je podporování intenzity, kvality a rychlosti šíření inovací a technologií do hospodářské praxe regionu s důrazem na progresivní (high-tech) technologie.

Customers – firmy působící ve Zlínském kraji

V situační analýze zkoumající podnik, jsou zákazníci myšleni všichni ti, kteří kupují statky a využívají služby firem. V problematice zkoumání regionu jsou zákazníci firmy působící ve Zlínském kraji. Tyto firmy totiž přijímají od Zlínského kraje podmínky, které kraj vytvořil. Čím lepší podmínky bude kraj vytvářet, tím více firem bude mít zájem v něm umístit své sídlo a podnikat.

Tab. 3.6 Podnikatelské subjekty

Právní forma	Podíl (k 31.12.2010)
Fyzické osoby	109 300 (81,4 %)
Obchodní společnosti	13 400 (10 %)
Sdružení a ostatní právní formy	11 674 (8,6 %)

Zdroj: ČSÚ Zlínský kraj – Organizační struktura podnikatelské sféry ve Zlínském kraji na konci roku 2010 [online]. © 2011 [cit. 2011-4-7]. Dostupný z WWW: http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/organizacni_struktura_podnikatelske_sfery_ve_zlinskem_kraji_na_konci_roku_2010>.

Ke konci roku 2010 bylo evidováno 134 374 podnikatelských subjektů se sídlem ve Zlínském kraji. Oproti roku 2009 se jejich počet zvýšil o 2 504, tj. o 1,9 %. Nejvýraznější zvýšení se týkalo fyzických osob, kdy se jejich počet zvýšil o 1 600, tj. o 1,6 %. U obchodních společností došlo také oproti roku 2009 ke zvýšení počtu, a to o 308 subjektů (o 2,4 %).

Tabulka Tab. 3.7 zachycuje podíly jednotlivých oblastí podnikatelské činnosti, kterou se zabývaly firmy ve Zlínském kraji ke konci roku 2010. Nejsilnější zastoupení má tradičně obchod a dále služby týkající se opravy a údržby motorových vozidel. Významný podíl má také výroba a stavebnictví.

Tab. 3.7 Podnikatelská činnost

Podnikatelská činnost	Podíl (k 31.12.2010)
Velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel	23 %
Zpracovatelský průmysl	17 %
Samostatně neuvedené činnostní skupiny	17 %
Stavebnictví	13 %
Profesní, vědecké a technické činnosti	11 %
Ostatní činnosti	7 %
Ubytování, stravování a pohostinství	5 %
Zemědělství, lesnictví a rybářství	4 %
Činnosti v oblasti nemovitostí	3 %

Zdroj: ČSÚ Zlínský kraj – Organizační struktura podnikatelské sféry ve Zlínském kraji na konci roku 2010 [online]. © 2011 [cit. 2011-4-7]. Dostupný z WWW: http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/organizacni_struktura_podnikatelske_sfery_ve_zlinskem_kraji_na_konci_roku_2010>.

Významné společnosti v regionu

Ve Zlínském kraji působí různé společnosti, některé však mají jistý regionální význam. Jedná se o podniky, které poskytují dostatek kvalitních a hlavně dlouhodobě stabilních pracovních míst, které jsou významné díky své tradiční výrobě nebo určitým způsobem přispívají ke zlepšení podnikatelského a sociálního prostředí v regionu. Ze seznamu společností, které byly označeny za nejvýznamnější společnosti zpracovatelského průmyslu³⁰, byly vybrány následující společnosti a stručně popsána jejich charakteristika.

³⁰ VITURKA, M. a kol. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 232 s. ISBN 978-80-247-3638-9

Nestlé Česko, s.r.o.

Společnost Nestlé Česko, s.r.o. se zabývá výrobou potravinářských výrobků. Její výrobní portfolio zahrnuje čokolády a cukrovinky značky Orion, Zora a Sfinx, kulinářských výrobků Maggi, kávy Nescafé a krmiv pro zvířata značky Purina. Ve Zlínském regionu se nachází jeden ze tří závodů této společnosti, a to závod Sfinx. Tento závod, který sídlí v Holešově, je zaměřen především na výrobu bonbónů, a to např. značek Jojo, BON PARI, Hašlerky a Anticol. V současné době je závod Sfinx třetím největším středoevropským výrobcem bonbónů v rámci Nestlé. Společnost má určenou i politiku v oblasti životního prostředí a uskutečňuje regionální projekty zabývající se zdravým životním stylem a podporou znevýhodněných dětí.

HAMÉ, a.s.

Tato významná společnost sídlí v Babicích, v okrese Uherské Hradiště. Zabývá se výrobou potravinářských výrobků, jako jsou kečupy, paštiky, masové konzervy, hotová jídla nebo kojenecká strava. Mezi obchodní značky společnosti Hamé, a.s. patří Hamé, Otma, Znojmia, Veselá pastýřka, Hamánek a Hamé Life Style. Společnost se snaží, aby její působení mělo minimální dopady na životní prostředí, proto mezi její priority patří hospodárné využívání přírodních, materiálních a energetických zdrojů a neustálé snižování energetické zátěže.

DEZA, a.s.

Tato významná společnost sídlící ve Valašském Meziříčí je zaměřena na zpracovávání surového dehtu a benzolu. Dalšími činnostmi, kterými se tato chemická společnost zabývá, jsou výroba organických intermediátů a aromatických specialit, nákup a prodej chemických produktů, výroba a prodej tepla a elektřiny a v neposlední řadě se zabývá výzkumnou, vývojovou a analytickou činností v oboru organické chemie. Jelikož je nasnadě negativní ekologický vliv společnosti na životní prostředí, usiluje DEZA, a.s. o ekologizaci výroby, na níž vynakládá nemalé finanční částky. Významnou úlohu hraje společnost v oblasti zaměstnanosti. Je největším zaměstnavatelem v kraji.

SCHOTT

SCHOTT je mezinárodní technologický koncern, který se specializuje na vývoj a výrobu speciálních materiálů, komponentů a systémů. Jedna z jeho největších lokalit se nachází ve Valašském Meziříčí. SCHOTT zde má 4 společnosti, které jsou zaměřeny na výrobu komponentů pro solární zařízení, farmaceutické systémy, osvětlení a výrobu plochého skla. V lokalitě společností je zaměstnáno cca 1200 pracovníků. Díky tomu je společnost dalším významným zaměstnavatelem v regionu.

CS CABOT, s.r.o.

Jedná se o další společnost působící v chemickém průmyslu. Sídli vedle společnosti DEZA, a.s. ve Valašském Meziříčí. CS CABOT, s.r.o. vyrábí a prodává saze pro výrobu pneumatik a technické pryže. Dalším předmětem podnikatelské činnosti je výroba gumárenských a plastikářských přípravků, testování, měření a analýzy v chemické oblasti a koupě zboží za účelem dalšího prodeje. I tato společnost se snaží minimalizovat dopady své výroby na životní prostředí, a to použitím špičkových technologií a dodržováním politiky v oblasti životního prostředí.

Competitors – konkurenti

Mezi konkurenty Zlínského kraje se řadí ostatní regiony, nabízející podnikatelům lepší podnikatelské podmínky, instituce pro podporu podnikání atd. Region sousední se třemi regiony. Charakteristika regionů je omezena na průmyslové zóny a podpůrnou podnikatelskou infrastrukturu.

Moravskoslezský kraj

V Moravskoslezském kraji se nachází 11 průmyslových zón, jejichž celková plocha činí cca 1 265 ha. Největší průmyslovou zónou jsou Nošovice, které se rozkládají na ploše 276 ha.

Instituce podpůrné podnikatelské infrastruktury:

BIC Ostrava, Ostrava; Podnikatelský inkubátor RVP Invest, Fulnek; Podnikatelský inkubátor STEEL IT, Třinec; Podnikatelský inkubátor VŠB-TU Ostrava, Ostrava-Poruba; Vědecko-technologický park Ostrava, Ostrava; Vědecko technologický park Dakol, Petrovice u Karviné.

Olomoucký kraj

V Olomouckém regionu se nachází 12 průmyslových zón, a to na ploše čítající cca 451 ha. Největší z nich je průmyslová zóna Přerov – jih a Terminál kombinované dopravy (110 ha).

Instituce podpůrné podnikatelské infrastruktury:

Jádro Inovačního centra Olomouc; Podnikatelský a inovační park Agritec, Šumperk; Vědeckotechnický park UP v Olomouci, Olomouc.

Jihomoravský kraj

Stejně jako předešlý region i jihomoravský kraj má na svém území 12 průmyslových zón. Celkově tyto zóny zabírají území o rozloze cca 1037 ha. Největší průmyslovou zónou je Brno – Tuřany – Chrlice, a to s plochou 238 ha.

Instituce podpůrné podnikatelské infrastruktury:

BIC Brno, Brno; BIC Brno, Podnikatelské a inovační centrum Brno; INBIT, Brno; Podnikatelský inkubátor Brno-Jih, Brno; Středisko rozvoje IT OLLI, Brno; Technologický inkubátor VUT a TI2 v Brně, Brno; Vědeckotechnický park JMK, Brno.

Climate – makroekonomické faktory

Makroekonomických vlivů, které mají pozitivní či negativní dopad na podnikatelské subjekty v určitém regionu je nespočet. V PESTLE analýze byly zkoumány 4 stěžejní aspekty, a to regionální HDP, inflace, nezaměstnanost a průměrná mzda. Inflace se drží v nízkých hodnotách, což je příznivé. Regionální HDP na obyvatele pokulhává za celostátním

průměrem, což značí, že je zlínský region slabší v oblasti produkce. Nezaměstnanost je zhruba o polovinu vyšší než průměrná nezaměstnanost v České republice. Co se týká průměrné mzdy, ta je opět nižší než průměrná celorepubliková mzda.

Shrnutí situační analýzy

Cílem situační analýzy bylo popsat zlínský region z pěti pohledů. Region jako takový byl již charakterizován v pasportizaci, kde byly uvedeny všechny důležité informace. Z hlediska podnikání jsou důležité všechny instituce, které se jakýmkoliv způsobem dotýkají podnikatelů a jejich aktivit. Patří zde instituce státní správní sféry (úřady, inspekce), soukromé organice (banky, pojišťovny) nebo již několikrát zmiňované instituce podpůrné podnikatelské infrastruktury. Významnou složkou zkoumání byly samotné podnikatelské subjekty. Bylo zjištěno, že největší podíl na zastoupení mezi těmito subjekty mají fyzické osoby a nejčastější zmiňovanou náplní podnikatelské činnosti byla obchodní činnost a zpracovatelství. Jako každý subjekt, i region má své konkurenty. Konkurence mezi regiony spočívá v lákání investorů na své území. Za konkurenty Zlínského kraje byly označeny regiony s krajem bezprostředně sousedící, a to Moravskoslezský kraj, Olomoucký kraj a Jihomoravský kraj. Pátou zkoumanou složkou bylo makroekonomické prostředí, vycházející z PESTLE analýzy. Je jasné, že kraj značně zaostává za celorepublikovým průměrem v ekonomické oblasti.

3.6 Metoda SWOT

Poslední metodou použitou pro zkoumání podnikatelského prostředí Zlínského kraje je metoda SWOT. Tato metoda dává stručný a jasný přehled nejdůležitějších aspektů, kterým by měla být věnována pozornost. Jako zdroj informací budou sloužit nejen předešlé metody, respektive jejich nejzajímavější výsledky, ale také vlastní pohled autorky a informace z různých studií zabývajících se prostředím Zlínského kraje.

Tab. 3.8 Metoda SWOT

Silné stránky (strenghts)	Slabé stránky (weaknesses)
- do kraje přivedena dálnice D1	- špatná kvalita silničních komunikací
- existující územní plán snažící se řešit dopravní infrastrukturu	- chybějící dálniční síť (pouze kousek D1)
- existence institucí podpůrné podnikatelské infrastruktury	- nízké využití stávajících letišť
- relativní zájem firem o služby podpůrné podnikatelské infrastruktury	- okrajová geografická poloha kraje a špatná dopravní dostupnost
- existující a vznikající klastry	- podprůměrná ekonomická vyspělost v rámci ČR (dle HDP na obyvatele)
- silná politická podpora rozvoje inovačního podnikání	- špatná jazyková vybavenost a málo efektivní jazykové vzdělání
- rostoucí počet VŠ v kraji (rozmach detašovaných pracovišť)	- málo pracovních míst pro absolventy SŠ, VŠ
- silná univerzita se širokým spektrem studijních oborů a kapacitami VaV (UTB)	- nedostatečný zájem o vzdělání v technických a přírodovědných oborech
- silná podnikatelská tradice	- nezájem o učňovské obory
- silná odvětví plastikářského, gumárenského a chemického průmyslu	- malá informovanost o možnostech podpory podnikání
- silný turistický potenciál	
Příležitosti (opportunities)	Ohrožení (threats)
- čerpání prostředků z programů	- nedostatek finančních prostředků na

Evropské unie a Strukturálních fondů za účelem rozvoje dopravy	rozvoj a opravy silnic
- výstavba a dostavba silničních obchvatů měst a obcí	- prohlubování ekonomického zaostávání regionu ve vztahu k průměru ČR
- zatraktivnění regionu pro investory i pracovní sílu zlepšením jeho dopravní dostupnosti (napojení na dálniční síť, letecké spojení, železniční tranzitní koridory)	- politická nestabilita a reformy
- rozvoj a podpora stávajících průmyslových zón, podpůrné podnikatelské infrastruktury	- demografický vývoj (stárnutí populace)
- strategická průmyslová zóna Holešov	- vysoká nezaměstnanost
- rozvoj existujících a vznikajících klastrů, podpora vzniku dalších (IT, strojírenství) a využití jejich potenciálu	- nedostatek kvalifikované pracovní síly
- finanční zdroje v rozpočtovém období 2007-2013	- omezená mobilita pracovních sil
- rozvoj a podpora učňovského školství	- odchod firem ze Zlínského kraje dále na Východ
	- pomalá restrukturalizace tradičních průmyslových odvětví, zastaralé technologie
	- vznikající průmyslové zóny a inovační centra v okolních regionech

Zdroj: vlastní zpracování

Shrnutí SWOT analýzy

Silné stránky

V současné době je pro každý region důležitá dopravní infrastruktura. Bez kvalitních komunikací není možné efektivně vyvíjet podnikatelskou činnost. Velkým krokem kupředu a významnou silnou stránkou zlínského regionu je přivedení dálnice D1 do kraje, a tím pádem připojení regionu na dálniční síť České republiky. Zatím je na území kraje pouze pár kilometrů dálnice, ale je to slibný začátek zefektivnění dopravní infrastruktury kraje. Existuje i územní plán, který se snaží řešit otázku týkající se oblasti komunikací v kraji.

Další silnou stránkou Zlínského regionu je jeho podpůrná podnikatelská infrastruktura. Jednotlivé instituce působící v kraji byly již popsány v předešlých metodách. Zlínský kraj velmi podporuje rozvoj inovačních firem, které mají pomoci ke zlepšení podnikatelského prostředí kraje. V regionu jsou také klastry, které vznikly za účelem pomoci malým a středním firmám.

Jako velké pozitivum je vnímána i větší nabídka vysokoškolského vzdělání. V kraji působí nejen dvě vysoké školy, ale jsou zde (a stále přibývají) i detašovaná pracoviště vysokých škol z okolních krajů. Díky tomu mají šanci vysokoškolského vzdělání dosáhnout i studenti, kteří by kvůli rodinným sociálním poměrům nemohli studovat v jiných krajích. Díky aktivitám Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně se rozvíjí i výzkum a vývoj tolik potřebný pro rozvoj podnikání.

Zlínský kraj je charakteristický silnou podnikatelskou tradicí, a to i díky Tomášovi Baťovi, který ve Zlíně vyráběl obuv značky Baťa. Kromě toho však Zlínský kraj vynikal díky svému plastikářskému, gumárenskému a chemickému průmyslu. Tato odvětví jsou stále silná a měla by jim být věnována pozornost.

V neposlední řadě se za silnou stránku považuje turistická atraktivita regionu. Díky geografické členitosti a kulturní rozmanitosti je Zlínský kraj vyhledávanou turistickou oblastí. Turisté zde najdou nejen sportovní vyžití, historické památky, krásnou krajinu, ale i bohatý kulturní program v podobě muzeí, festivalů, skanzenu či různých výstav.

Slabé stránky

Za jednu z hlavních slabých stránek regionu lze považovat špatnou dopravní infrastrukturu. Výsledky dotazníkového šetření to jenom potvrzují. Podle podnikatelů zde chybí dálniční síť, kvalitní síť rychlostních komunikací a obchvaty měst a obcí. K tomu všemu se přidává špatný stav stávajících silničních komunikací. To vše negativně působí na atraktivitu kraje v oblasti lákání nových investorů do regionu. Další negativní stránkou regionu je jeho geografická poloha. Zlínský kraj se nachází na okraji České republiky.

Další slabá stránka kraje je spojena se školstvím, respektive absolventy škol. Tito absolventi bývají většinou málo jazykově vybaveni, protože jazykové vzdělání v kraji je neefektivní a slabé. Navíc se na školách klade malý důraz na praxi a upřednostňuje se vyučování kvanta mnohdy nepotřebných teoretických informací. V krajích je také málo míst pro absolventy, protože na většinu pracovních pozic je vyžadována praxe. Za slabou stránku lze i považovat nezájem uchazečů o studium učňovských oborů. Současným trendem je spíše studovat střední školy s maturitou, nejvíce humanitního směru, a pokračovat na vysoké škole v obdobném zaměření. Celkově je mezi uchazeči o vzdělání nezájem o studium technických a přírodovědných oborů.

Slabou stránkou regionu se jeví i malá informovanost o možnostech podpory podnikání. Mnohé firmy a podnikatelé ani netuší, že existují programy na podporu a rozvoj podnikání, které by mohli využít k zefektivnění své podnikatelské činnosti. I když se v současné době rozvíjí poradenská centra určená na pomoc podnikatelům, je jejich vzájemná spolupráce, kvůli nedostatečné propagaci, stále malá.

Příležitosti

Mezi slabými stránkami byla uvedena nekvalitní dopravní infrastruktura a špatný technický stav silničních komunikací. Hlavní příležitostí v oblasti rozvoje dopravy by mohlo být čerpání finančních prostředků z programů Evropské unie a jejích Strukturálních fondů. Díky tomu by se mohla uskutečnit tolik nutná výstavba a dostavba silničních obchvatů měst a obcí. To by ulevilo nejen městům a obcím, které trpí hlukem a znečištěním z nadměrné dopravy, ale i samotným uživatelům komunikací, kteří by se vyhnuli zácpám ve městech a zkrátili by si čas. Rozvoj dálniční sítě, zefektivnění leteckého a železničního spojení navíc může pomoci ke zatraktivnění regionu pro nové investory i pracovní sílu.

Obrovská příležitost tkví v podpoře podnikání v kraji. Rozvojem a podporou stávajících průmyslových oblastí je možno přilákat nové investory, díky kterým se do kraje přivedou nejen nové investice, ale i nové technologie, vzniknou nová pracovní místa atd. Zlínský kraj si hodně slibuje od budované Strategické průmyslové zóny Holešov, která je největší v kraji a patří mezi největší průmyslové zóny v republice. Určitou formou podpory podnikání v kraji je i rozvoj existujících a vznikajících klastrů. Díky nim mají malé a střední firmy větší šanci na přežití. Členství v klastru totiž pomáhá v oblastech, ve kterých by si sama firma nevystačila (vzdělávání, výzkum a vývoj aj.).

Za příležitost se může považovat i možnost čerpat finanční zdroje v rozpočtovém období 2007-2013 na různé projekty. Tyto prostředky z EU může kraj využít na různé plány spojené s rozvojem nejen podnikatelského prostředí, ale i kraje jako takového.

Ohrožení

Několikrát bylo již zmíněno, že hlavní oblastí, na kterou by se měl Zlínský kraj zaměřit, je právě dopravní infrastruktura. Dnešní podnikatelská činnost je závislá na dopravě, a tak je nutné věnovat této oblasti značnou pozornost. Ohrožením se jeví nedostatek finančních prostředků na rozvoj silniční sítě a její opravy. I když byla mezi příležitostmi uvedena možnost čerpání prostředků z fondů EU, administrativní náročnost toto čerpání omezuje a zpomaluje.

Mezi ohrožení regionu se může zařadit i politická situace v zemi. V současné době je politická scéna velmi nestabilní. Vláda navíc chystá a schvaluje reformy, které mohou ovlivnit celkovou podnikatelskou činnost v kraji.

Ohrožením nejen Zlínského regionu, ale i celé České republiky, je nepříznivý demografický vývoj obyvatelstva. Je zde trend stárnutí obyvatel. Dalším negativním jevem je vysoká nezaměstnanost v kraji, která je nad republikovým průměrem. Velkým problémem je i nedostatek kvalifikované pracovní síly. Kvalitní pracovníci totiž odcházejí za prací do jiných regionů, kde je možnost lepších výdělků. Kvalita pracovní síly je ovlivněna i malým počtem absolventů učňovských oborů a celkově nedostatečnou praktickou přípravou a jazykovou vybaveností absolventů středních a vysokých škol.

V neposlední řadě se za ohrožení podnikatelského rozvoje Zlínského kraje dá považovat rozvoj prostředí a podpora podnikání v okolních regionech. Vznikající i stávající průmyslové oblasti a podpůrná podnikatelská infrastruktura sousedících krajů jsou možnou hrozbou Zlínska, protože mohou přitáhnout potencionální investory na svá území.

Shrnutí metody SWOT

Každý subjekt, ať už se jedná o podnikatele, podnik, region či stát, má své silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení. Mezi tematické oblasti, které se objevují nejčastěji, se řadí dopravní infrastruktura, podpora podnikání a pracovní síla. Těmto třem oblastem bude věnován prostor možných návrhů a doporučení. Za silné stránky se může ve zkratce považovat celková image regionu, která je založena na atraktivitě z hlediska cestovního ruchu, bohaté historie a tradiční výroby. Dále je jako pozitivum vnímána rozšiřující se síť subjektů podpůrné podnikatelské infrastruktury a zvětšování možností vysokoškolského studia. Hlavními slabými stránkami je špatná dopravní infrastruktura a nedostačující kvalifikace a připravenost pracovní síly. Příležitost rozvoje kraje je viděna v budování průmyslových zón či budování dálničních a rychlostních komunikací a obchvatů za pomoci finančních zdrojů z EU. Naproti tomu rozvoj Zlínského kraje by mohl ohrozit negativní demografický vývoj, nedostatek kvalifikované pracovní síly či kvalitnější podmínky pro podnikání v ostatních regionech.

4 Návrhy a doporučení

V praktické části diplomové práce bylo použito několik metod, jejichž výsledky se nakonec promítly i do sestavené SWOT analýzy. Ta měla za úkol najít silné a slabé stránky Zlínského kraje, a také příležitosti a ohrožení týkající se tohoto regionu. Všechny zjištěné informace se dají (pro potřeby diplomové práce) seskupit do tří hlavních oblastí. Těmito oblastmi jsou tolik důležitá a diskutovaná oblast dopravní infrastruktury, oblast podpory podnikání a oblast pracovní síly.

Zlínský kraj má stejně jako ostatní regiony a obce svůj strategický plán. V něm jsou uvedeny cíle a plány, které mají pomoci rozvoji daného území a zlepšení životních i podnikatelských podmínek v něm. Strategie rozvoje Zlínského kraje je založena na 4 základních pilířích. Základní strukturu koncepce Strategie rozvoje zlínského kraje znázorňuje následující tabulka:

Tab. 4.1 **Základní struktura koncepce Strategie rozvoje Zlínského kraje**

1. Konkurenceschopná ekonomika	2. Úspěšná společnost	3. Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova	4. Atraktivní region
<ul style="list-style-type: none"> • Podnikání MSP a služby • Průmysl, věda, výzkum a inovace • Informační a komunikační technologie 	<ul style="list-style-type: none"> • Školství a celoživotní učení • Trh práce • Sociální služby • Zdravotnictví 	<ul style="list-style-type: none"> • Životní prostředí a energetika • Zemědělství a rozvoj venkova • Doprava 	<ul style="list-style-type: none"> • Cestovní ruch • Kultura a památková péče

Zdroj: *Portál Zlínského kraje – Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009-2020* [online]. [cit. 2011-4-10]. Dostupný z WWW: < <http://www.krzlinsky.cz/docDetail.aspx?docid=82335&doctype=ART&nid=8668&cpi=1> >.

Z tabulky je patrné, že plán strategie rozvoje se zabývá otázkami, které byly v této diplomové práci vyhodnoceny jako důležité, a kterým je potřeba věnovat dostatečnou pozornost.

4.1 Dopravní infrastruktura

Oblast dopravní infrastruktury je nejpodstatnějším bodem v rozvoji podnikatelského prostředí. Bez kvalitního komunikačního spojení a sítě není možné efektivně provozovat podnikatelskou činnost. Vyplývá to jak z provedeného dotazníkového průzkumu mezi podnikateli, tak ze sestavené SWOT analýzy.

Za hlavní nedostatek je považována špatná dopravní dostupnost, respektive chybějící dálniční síť a rychlostní komunikace. V celém kraji je silně zatížena silniční doprava na silnicích I. a II. třídy. To způsobuje značné snížení jízdních rychlostí na důležitých trasách (např. silniční komunikace mezi Zlínem a Otrokovicemi nebo mezi Vsetínem a Valašským Meziříčím). Mezi negativní vlivy poté patří prodlužování dojezdové doby, snižování životní úrovně v místech silnic a zhoršování životního prostředí.

Hlavním problémem pomalé výstavby a dostavby silničních komunikací je nedostatek financí. Zlínský kraj má vytvořený územní plán, ve kterém řeší zkvalitnění dopravní infrastruktury. Otázku získání peněz na budování komunikací by mohly vyřešit dotace z Evropské unie v rámci **Operačního programu Doprava**. Díky peněžním prostředkům z tohoto fondu by mohl Zlínský kraj zmodernizovat silniční síť či budovat obchvaty.

V minulém roce byl Zlínský kraj konečně napojen pomocí dálnice D1 na stávající dálniční síť České republiky. Aby byla zkvalitněna dopravní infrastruktura, je nezbytné **vybudovat rychlostní komunikaci R49** (Hulín – Fryšták – Slušovice – Vizovice – Pozdřechov – Horní Lideč – Slovensko), díky které by se zlepšilo spojení se Slovenskem, a urychleně **dobudovat komunikaci R55** (Hulín – Otrokovice – Uherské Hradiště – Hodonín – Břeclav). Výstavba těchto komunikací by značně ulehčila dopravě ve městech a obcích.

Pozornost by se měla věnovat také stavu silnic. Kvůli vzrůstající osobní i kamionové dopravě je technický stav vozovek mnohdy katastrofální. To značně komplikuje pohodlné cestování a může poškodit i vozidla. Pozornost by se tedy měla zaměřit na **opravy silnic**. Celkově by se měl Zlínský kraj snažit **o vybudování kvalitních silničních komunikací, které propojí průmyslové zóny kraje s dálniční sítí České republiky**, což značně prospěje dopravní dostupnosti a rozvoji kraje.

4.2 Podpora podnikání

Další oblastí, které by měla být věnována pozornost je podpora podnikání. Zde je podpora chápána v nejobecnějším smyslu, protože znamená všechno, co může pomoci podnikatelům. Nástroje podpory jsou různé, mezi ty nejznámější patří programy na podporu podnikání a podpůrná podnikatelská infrastruktura.

Programů na podporu podnikání v rozpočtovém období 2007-2013 je celá řada. Ovšem jak vyplynulo z dotazníkového šetření, podnikatelé o nich většinou nevědí. Malá informovanost o možnosti využívání finančních prostředků pomocí operačních programů je nejspíše způsobena malou propagací této formy podpory. Bylo by proto vhodné zaměřit se na **propagaci formou marketingové kampaně**, která by mohla podpořit větší informovanost o možnostech využití programů pro podnikatelskou činnost. Dále by bylo vhodné **zapojit státní správu, kdy by byli pracovníci úřadu proškoleni v této oblasti a sami podnikatele seznamovali s těmito možnostmi**. Na internetu je velké množství portálů, které se zabývají operačními programy a zdroji z Evropské unie. Informace jsou však podle názoru autorky mnohdy nepřehledné a aktuální informace se pletou s informacemi, které již aktuální nejsou. Možným řešením by bylo **vytvořit portál, který by byl určen pouze k poskytování informací o programech**, a který by byl jasně strukturován a pravidelně aktualizován, aby podnikatelé měli jasný přehled o možnostech podpory svých podnikatelských aktivit.

Co se týká podpůrné podnikatelské infrastruktury, její aktivní podpora ze strany Zlínského kraje je velkým kladem. Zakládání inovačních firem a center pomáhajících podnikatelům v sobě skrývá velký potenciál v oblasti rozvoje kraje. Ovšem stejně jako u programů, tak i u těchto institucí existuje problém, že podnikatelé mnohdy o jejich existenci ani nevědí. Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, cca 70 % dotázaných nemá žádnou zkušenost se službami těchto podpůrných organizací a je možné, že velká část respondentů nemá ani tušení, že takové subjekty ve Zlínském kraji fungují. Doporučení je nasnadě – **zvýšení propagace těchto subjektů podpůrné infrastruktury**. Marketingová kampaň by měla být zaměřena na **informovanost o existenci těchto institucí na úředních odděleních určených pro podnikatele, internetových portálech, které jsou zaměřeny na podnikání** apod.

Nejpoužívanějším prostředkem k získání informací je v dnešní době internet. Na různých portálech a stránkách je obrovské množství informací, což je výhoda i nevýhoda

zároveň. Výhodou je, že podnikatelé se z pohodlí domova mohou dozvědět nejnovější aktuality, které mohou ovlivnit jejich činnost. Zde je ovšem i nevýhoda ve slovíčku *aktuality*. Hledání informací pro tuto diplomovou práci bylo značně ztíženo neaktuálními, mnohdy již zastaralými informacemi. A s tímto problémem se jistě setkávají i podnikatelé. Bylo by proto vhodné, aby byly **internetové stránky** zaměřené nejen na podporu podnikání (formou programů), průmyslové zóny, instituce podnikatelské infrastruktury, klastry, ale týkající se všech oblastí potřebných pro podnikání **byly pravidelně aktualizovány a přehledně uspořádány**.

4.3 Pracovní síla

Důležitou složkou v podnikatelské sféře je její pracovní síla. Pouze přítomnost kvalitních pracovníků může pomoci k rozvoji regionu. S pracovní silou je úzce spojena oblast vzdělávání. Školy a vzdělávací zařízení jsou zodpovědná za přípravu budoucích zaměstnanců firem. Ve SWOT analýze byly zmíněny nedostatky v oblasti vzdělání, kterými byl hlavně nezájem o studium na učňovských oborech a celkový nezájem studentů o technické a přírodovědné obory. Jako další slabá stránka regionu byla jmenována nekvalifikovaná pracovní síla. Ta se logicky odvíjí od úrovně vzdělání absolventů. Obecný problém je shledáván ve špatné jazykové vybavenosti obyvatel kraje.

Jako možné řešení nezájmu studentů o technické obory by mohlo být zatraktivnění těchto oborů, které by nalákalo více studentů. Školy by měly **aktivně spolupracovat s firmami**, což by mohlo vést k propojení teoretické a praktické studijní přípravy. Tato spolupráce by mohla být výhodná v tom směru, že škola by nabídla studentům vzdělání, které jim zajistí i praxi, která je v dnešní době velmi ceněná a firmy by si mohly svým způsobem vychovat nové a kvalitní budoucí zaměstnance. Dalším řešením, které by mohlo pomoci k podpoře studia učňovských oborů a oborů s technickým zaměřením je jistá **podpora ze strany firem**, které mají o takovéto pracovníky zájem. Ta by mohla spočívat v několika oblastech. První oblastí je již zmíněná **nabídka praxe**, která by mohla být i **delšího časového charakteru** nebo **by spočívala v řešení různých projektů**. Další oblastí je **financování výuky studentů**, a to skupinové či individuální. Je to jistá motivace pro uchazeče o studium, že když se rozhodnou pro studium určitého oboru, firma pod dohodou budoucí spolupráce se studentem mu bude hradit jisté školní náklady a jeho osobní rozvoj.

Co se týká vysokoškolského vzdělání, je zde velký problém s chybějící praxí absolventů. V této oblasti by měla být taky **navázána spolupráce s firmami**, které by v rámci studia studentům poskytovaly **dlouhodobější praxe**. Velkým problémem je přijímání absolventů. Pomohla by podpora státu, kdy by **absolventi jako praktikanti** za poskytnutí jisté měsíční dávky působili **ve firmách**, aby získali potřebnou praxi. Samozřejmě i firmy by měli jisté úlevy či finanční podporu za spolupráci s absolventem.

Kromě budoucí pracovní síly (tj. právě studujících a čerstvých absolventů) je potřeba se zaměřit i na současné pracovníky. Nároky podnikatelské činnosti se zvyšují, vznikají nové postupy a technologie, a tak je nutné, aby se pracovníci neustále **vzdělávali a rekvalifikovali**. K tomu by mohly dopomoci různé dotované programy, díky kterým by se jistě zvýšila i zaměstnanost. Existuje operační program zaměřující se právě na oblast pracovníků, a to **Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost**. Prostřednictvím tohoto program je z evropských fondů financováno zkvalitňování pracovníků. Je totiž nutné, aby byli pracovníci **rekvalifikováni na určité pracovní pozice, aby byli lépe jazykově vybaveni** apod.

5 Závěr

Diplomová práce byla zaměřena na podnikatelské prostředí zlínského regionu a jeho rozvoj. Jejím cílem bylo popsat nástroje rozvoje prostředí, zanalyzovat podnikatelskou situaci v kraji a navrhnout řešení, která by mohla zlepšit podmínky podnikatelského prostředí Zlínského kraje.

K popisu a analýze prostředí bylo použito několika metod. Ke stručnému popisu zkoumaného regionu posloužila pasportizace a monitoring. Díky nim vznikl ucelený přehled nejdůležitějších charakteristik kraje. Podobnou popisnou metodou byla i situační analýza, která navíc popisovala i instituce a společnosti spolupracující na rozvoji kraje či možnou konkurenci regionu.

Velmi cenné informace, a to názory a postoje podnikatelů, byly zjištěny pomocí dotazníkového šetření. Dotazník byl zaměřen především na podporu podnikání. Díky němu byly sesbírány informace, jak jsou podnikatelé spokojeni se státními institucemi nebo co by podle nich mohlo zlepšit podnikatelské podmínky v kraji. Z průzkumu bylo zjištěno, že ke zlepšení podmínek podnikání by mohla pomoci větší kvalifikace a profesionalita úředníků, lepší přístup úřadů a zkvalitnění dopravní infrastruktury.

Nejdůležitější analýzou byla SWOT analýza. Všechny důležité informace získané nejen z předchozích metod, ale také studií provedených Zlínským krajem, byly promítnuty právě v této analýze. Z analýzy vyplynulo, že hlavní silnou stránkou regionu je její neustále se rozšiřující podnikatelská infrastruktura a klastry. Naopak slabou stránkou, která velmi negativně ovlivňuje atraktivitu regionu pro nové investory, je jeho špatná dopravní infrastruktura. Příležitostí pro rozvoj regionu se jeví zlepšení dopravní infrastruktury s pomocí dotací z Evropské unie. Hrozbou v oblasti rozvoje kraje je ne příliš kvalitní pracovní síla.

SWOT analýza byla jakousi sumarizací všech předešlých metod. Z jejích výsledků vzešla i možná řešení situace rozvoje Zlínského kraje. Tato řešení by se dala rozdělit do třech oblastí. První oblastí je nepochybně dopravní infrastruktura. Pro Zlínský kraj je nezbytné se zabývat touto otázkou, protože v dnešní době je doprava velmi důležitá. Je nutné, aby se region zaměřil na budování a zlepšování technického stavu komunikací potřebných pro dopravní spojení strategických oblastí, jako jsou průmyslové zóny a další podnikatelské oblasti. Druhým bodem je podpora podnikání. V kraji sice roste počet institucí podpůrné

podnikatelské infrastruktury, ovšem zájem malých a středních firem o spolupráci s nimi je stále malý. Je tedy nutné vytvořit marketingovou kampaň, která pomůže těmto institucím, dostat se do povědomí podnikatelů. Třetí oblastí, na kterou by se měl kraj zaměřit je otázka vzdělávání a další kvalifikace obyvatel. To proto, aby byli v regionu kvalitní pracovníci, kteří jsou hlavní hybnou silou v podnikání.

Zlínský kraj má dobré podmínky pro podnikání. Podle plánů a cílů, které si kraj stanovil, je jasné, že klade velký důraz na svůj rozvoj jak v oblasti obecné, tak v oblasti podnikání. Díky dotacím z Evropské unie má lepší finanční možnosti na uskutečnění těchto plánů, které mohou pomoci k posílení jeho podílu na ekonomické aktivitě České republiky.

Seznam použité literatury

BRIDGE, S.; O'NEILL, K.; MARTIN, F. *Understanding enterprise: entrepreneurship and small business*. 3rd ed. Basingstoke: PalgraveMacmillan, 2009. 505 s. ISBN 978-0-230-55270-8

GRUBLOVÁ, E. a kol. *Podniková ekonomika – základy podnikání*. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2004. 438 s. ISBN 80-86122-75-1

JAKUBÍKOVÁ, D. *Strategický marketing: strategie a trendy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 272 s. ISBN 978-80-247-2690-8

KAŠÍK, J.; MICHALKO, M. a kol. *Podniková diagnostika*. 1. vyd. Ostrava: Tandem, 1998. 343 s. ISBN 80-902167-4-9

LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí, podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Háj ve Slezsku: Maj, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2

MIKOLÁŠ, Z. *Jak zvýšit konkurenceschopnost podniku: konkurenční potenciál a dynamika podnikání*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 198 s. ISBN 80-247-1277-6

SKOKAN, K. *Konkurenceschopnost, klastry a inovace v regionálním rozvoji*. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2004. 159 s. ISBN 80-7329-059-6

SRPOVÁ, J.; ŘEHOŘ, V. a kol. *Základy podnikání*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 432 s. ISBN 978-80-247-3339-5

SYNEK, M.; KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Podniková ekonomika*. 5. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H.Beck, 2010. 498 s. ISBN 978-80-7400-336-3

TILKOVÁ, L. *Rozvoj a podpora podnikání v Moravskoslezském kraji*. Ostrava: VŠB-TUO, 2008. 84 s.

VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6

VITURKA, M. a kol. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 232 s. ISBN 978-80-247-3638-9

Elektronické zdroje

BusinessInfo.cz. Integrovaný operační program. [online] © 1997-2011 [cit. 2011-4-7]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/iop/1001607/>>.

BusinessInfo.cz. Charakteristika Zlínského kraje. [online] © 1997-2011 [cit. 2011-3-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zlinsky-kraj/charakteristika-zlinskeho-kraje/1000935/40931/>>.

BusinessInfo.cz. OP Doprava. [online] © 1997-2011 [cit. 2011-4-7]. Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/op-doprava/1001608/>>.

BusinessInfo.cz. OP Lidské zdroje a zaměstnanost. [online] © 1997-2011 [cit. 2011-4-7]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/op-lzz/1001610/>>.

BusinessInfo.cz. OP Výzkum a vývoj pro inovace. [online] © 1997-2011 [cit. 2011-4-7]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/op-vavpi/1001612/>>.

BusinessInfo.cz. OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. [online] © 1997-2011 [cit. 2011-4-4]. Dostupný z WWW: < <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/op-vzdelavani-pro-konkurenceschopnost/1001611/>>.

BusinessInfo.cz. OP Životní prostředí. [online] © 1997-2011 [cit. 2011-4-3]. Dostupný z WWW: < <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/opzp/1001609/>>.

BusinessInfo.cz. OPPI. [online] © 1997-2011 [cit. 2011-4-3]. Dostupný z WWW: < <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/oppi/1001605/>>.

BusinessInfo.cz. Zdroje financování z EU v období 2007-2013. [online] © 1997-2011 [cit. 2011-3-29]. Dostupný z WWW: < <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/1001573/>>.

BusinessVize.cz: Kde se vzala a k čemu je PEST analýza. [online] ©2010 [cit. 2011-4-1]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessvize.cz/planovani/kde-se-vzala-a-k-cemu-je-pest-analyza>>.

CS CABOT. Profil společnosti. [online] © 2007 [cit. 2011-4-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.cabot.cz/cs/o-nas>>.

Český statistický úřad. Makroekonomické údaje. [online] © 2011 [cit. 2011-3-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>>.

Český statistický úřad. Míra inflace. [online] © 2011 [cit. 2011-3-28]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/mira_inflace>.

Český statistický úřad. Průměrná hrubá měsíční mzda 2000-2010. [online] © 2011 [cit. 2011-3-28]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/csu/dyngrafy.nsf/graf/mzda_v_kc>.

Český statistický úřad. Vývoj lidských zdrojů ve Zlínském kraji – výběrové šetření pracovních sil. [online] © 2011 [cit. 2011-3-28]. Dostupný z WWW: <http://www.zlin.czso.cz/csu/2010ediciplan.nsf/krajp/721363-10-xz>>.

Český statistický úřad. *Zaměstnanost a nezaměstnanost v ČR podle výsledků VŠPS – časové řady*. [online] © 2011 [cit. 2011-3-28]. Dostupný z WWW? <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zam_cr>.

Český statistický úřad – Zlínský kraj. *Makroekonomika - HDP*. [online] © 2011 [cit. 2011-3-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.zlin.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/makroekonomika-xz>>.

Český statistický úřad – Zlínský kraj. *Mzdy, náklady práce*. [online] © 2011 [cit. 2011-3-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.zlin.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/mzdy-xz>>.

Český statistický úřad – Zlínský kraj. *Nezaměstnanost*. [online] © 2011 [cit. 2011-3-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.zlin.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/nezamestnanost-xz>>.

Český statistický úřad – Zlínský kraj. *Obyvatelstvo*. [online] © 2011 [cit. 2011-3-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.zlin.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/obyvatelstvo-xz>>.

Český statistický úřad – Zlínský kraj. *Organizační struktura podnikatelské sféry ve Zlínském kraji na konci roku 2010*. [online] © 2011 [cit. 2011-4-9]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/organizacni_struktura_podnikatelske_sfery_ve_zlinske_m_kraji_na_konci_roku_2010>.

Český statistický úřad – Zlínský kraj. *Školství*. [online] © 2011 [cit. 2011-3-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.zlin.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/skolstvi-xz>>.

DEZA a.s. *O společnosti*. [online] © 2011 [cit. 2011-4-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.deza.cz/o-spolecnosti>>.

Inovační portál Zlínského kraje. *Inovační infrastruktura*. [online] © 2008-2010 [cit. 2011-3-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.inovacnipodnikani.cz/institute-pro-inovace/inovacni-struktura/#h2-2>>.

Hamé. *Profil společnosti*. [online] © 2006 [cit. 2011-4-11]. Dostupný z WWW: <http://www.hame.cz/o-firme/profil/>>.

Hamé. Životní prostředí. [online] © 2006 [cit. 2011-4-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.hame.cz/o-firme/zvotni-prostredi/>>.

Nestlé Česko. Závod Sfinx. [online] © 2008 [cit. 2011-4-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.nestle.cz/zavod-sfinx.asp>>.

PESTLE analýza. [online] ©2008-2010 [cit. 2011-3-11]. Dostupný z WWW: <<http://managementmania.com/index.php/component/content/article/46-ostatni/94-pestle-analyza>>.

Portál Zlínského kraje. Výroční zpráva Zlínského kraje 2009. [online] © 2011 [cit. 2011-3-25] Dostupný z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?docid=30824&doctype=ART&&cpi=1>>.

Průmyslová zóna Holešov. O zóně. [online] © 2008-2010 [cit. 2011-4-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.zonaholesov.cz/about.php?lang=cs>>.

Průmyslová zóna Holešov. Technologický park Progress. [online] © 2008-2010 [cit. 2011-4-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.zonaholesov.cz/clanky.php?lang=cs&kategorie=42>>.

Průmyslové zóny. [online] © prumyslove-zony.cz [cit. 2011-4-7] Dostupný z WWW: <<http://www.prumyslove-zony.cz/blog/prumyslove-zony-53>>.

Regionální informační servis. Okresy - Zlínský kraj. [online] © 2010-2011 [cit. 2011-4-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/zlinsky-kraj/okresy/>>.

Regionální informační servis. Průmyslové zóny České republiky – Zlínský kraj. [online] © 2010-2011 [cit. 2011-4-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/prumyslove-zony?stranka=1&TypNuts=4&KrajNuts=CZ072>>.

SCHOTT AG. Společnost SCHOTT ve Valašském Meziříčí. [online] © 2011 [cit. 2011-4-11] Dostupný z WWW: <<http://www.schott.com/czechia/czech/>>.

Správa železniční dopravní cesty. Program TEN-T. [online] © 2009 [cit. 2011-4-16]. Dostupný z WWW: <http://www.szdc.cz/modernizace-drahy/spolufinancovani-z-eu/program-ten-t.html>>.

Statistika dopravy České republiky. Ročenka dopravy 2009. [online] © Ministerstvo dopravy ČR [cit. 2011-3-15]. Dostupný z WWW: <<https://www.sydos.cz/cs/rocenky.htm>>.

Středoevropské centrum pro finance a management. SWOT analýza. [online] © 2005-2009 [cit. 2011-3-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance-management.cz/080vypisPojmu.php?IdPojPass=59&X=SWOT+analyza>>.

Technologické inovační centrum. Dřevařsko nábytkářský klastr. [online] © 2007-2010 [cit. 2011-4-10]. Dostupný z WWW: <http://www.ticzlin.cz/projekty/klastry/#h2-2>>.

Technologické inovační centrum. Obuvnický klastr. [online] © 2007-2010 [cit. 2011-4-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.ticzlin.cz/projekty/klastry/#h2-1>>.

Technologické inovační centrum. Plastikářský klastr. [online] © 2007-2010 [cit. 2011-4-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.ticzlin.cz/projekty/klastry/#h2-0>>.

Seznam zkratek

aj.	a jiné
AK	agrární komora
apod.	a podobně
a.s.	akciová společnost
atd.	a tak dále
BIC	podnikatelské a inovační centrum
CCR ČR	Centrum pro regionální rozvoj České republiky
č.	číslo
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská Unie
Ha	hektar
HDP	hrubý domácí produkt
HK	hospodářská komora
hl. m.	hlavní město
IT	informační technologie
m	metr
max.	maximálně
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MPO ČR	Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
např.	například
NFV	Národní vzdělávací fond
NSRR	Národní strategický referenční rámec

NUTS	Nomenclature of Units for Territorial
Obr.	Obrázek
OP	operační program
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
OPPI	Operační program Podnikání a inovace
OPTP	Operační program Technická pomoc
OPŽP	Operační program Životní prostředí
OSN	Organizace spojených národů
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
PI	podnikatelský inkubátor
RPIC	regionální poradenské a informační centrum
Sb.	sbírka
SR	Slovenská republika
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
str.	strana
Tab.	Tabulka
TEN-T	transevropská dopravní síť
tj.	to je
tzv.	takzvaný
viz.	podívejte se
v.o.s.	veřejná obchodní společnost
VTP	vědecko-technický park
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
USA	Spojené státy americké
UTB	Univerzita Tomáše Bati

Seznam grafů

Graf 3.1 - Četnost firem podle právní formy

Graf 3.2 - Četnost firem podle zaměstnanců

Graf 3.3 - Hlavní náplň podnikatelské činnosti

Graf 3.4 - Úroveň spolupráce mezi firmami a institucemi

Graf 3.5 - Instituce na podporu podnikání (v povědomí)

Graf 3.6 - Využívání institucí na podporu podnikání

Graf 3.7 - Instituce na podporu podnikání (využívané)

Graf 3.8 - Žádanost forem podpory podnikání

Graf 3.9 - Znalost programů podpory podnikání

Seznam obrázků

Obr. 2.1 - Schéma obecného klastru

Obr. 2.2 - Operační programy v České republice pro období 2007-2013

Obr. 3.1 - Základní charakteristika Zlínského kraje

Obr. 3.2 - Průmyslové zóny ve Zlínském kraji (rok 2007)

Obr. 3.3 - Podpůrná podnikatelská infrastruktura

Seznam tabulek

Tab. 3.1 - Vývoj HDP na 1 obyvatele v Kč (období 2006 až 2009)

Tab. 3.2 - Vývoj inflace v České republice v % (období 2006 až 2010)

Tab. 3.3 - Vývoj nezaměstnanosti (období 2006 až 2010)

Tab. 3.4 - Průměrná mzda (období 2006 až 2010)

Tab. 3.5 - Vzdělanost obyvatel Zlínského kraje (15+ let)

Tab. 3.6 - Podnikatelské subjekty

Tab. 3.7 - Podnikatelská činnost

Tab. 3.8 - Metoda SWOT

Tab. 4.1 - Základní struktura koncepce Strategie rozvoje Zlínského kraje

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́домі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 29.4.2011

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

.....

Seznam příloh

Příloha 1 - Operační program Průmysl a inovace

Příloha 2 - Operační program Vzdělávání (pro konkurenceschopnost)

Příloha 3 - Města (zajišťující výkon státní správy) Zlínského kraje

Příloha 4 - Průmyslové zóny

Příloha 5 - Technologický park Progress

Příloha 6 - Dotazník